

**T.C.  
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ  
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**SPORUN EMNİYET TEŞKİLATI'NDA GÖREV YAPAN  
ÇEVİK KUVVET POLİSLERİNİN STRES DÜZEYLERİ  
ÜZERİNDE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI**

**Semih UZUN**

**Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı  
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**KÜTAHYA  
2010**



**T.C.**  
**DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ**  
**SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**SPORUN EMNİYET TEŞKİLATI'NDA GÖREV YAPAN  
ÇEVİK KUVVET POLİSLERİNİN STRES DÜZEYLERİ  
ÜZERİNDE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI**

**Semih UZUN**

**Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı**  
**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Danışmanı,**  
**Prof. Dr. Seydi KARAKUŞ**

**KÜTAHYA**  
**2010**

Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne:

Bu çalışma jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Programında Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

(Tarih : .... / ..... / 20... )

İmzalar

**Jüri Başkanı:** Prof. Dr. Arslan KALKAVAN  
Dumlupınar Üniversitesi

**Danışman:** Prof. Dr. Seydi KARAKUŞ  
Dumlupınar Üniversitesi

**Üye:** Yrd. Doç. Dr. Mehmet ACET  
Dumlupınar Üniversitesi

ONAY:

Bu tez Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmenliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Arslan KALKAVAN  
Enstitü Müdürü

## TEŞEKKÜR

Danışmanım Prof. Dr. Seydi KARAKUŞ'a tez boyunca yaptığı katkılardan dolayı teşekkür ederim.

Çalışma boyunca bilgi ve deneyimleri ile yol gösteren Prof. Dr. Arslan KALKAVAN'a müteőekkirim.

Araştırmada anket uygulamasında yardımlarını esirgemeyen tüm emniyet güçleri çalışanlarına teşekkür ederim.

Bu tez herhangi bir kurum ya da kuruluş tarafından desteklenmemiőtir.

## ÖZET

**Uzun, S. Sporun Emniyet Teşkilatı'nda Görev Yapan Çevik Kuvvet Polislerinin Stres Düzeyleri Üzerinde Etkisinin Araştırılması. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kütahya. 2010.** Günümüz toplumlarının en önemli sorunlarından birisi hak ve özgürlüklerin kullanımınıdır. Bireyler hak ve özgürlüklerini kullanırken diğer bireylerin alanlarına müdahale edebilir. Bunun önlenmesi için sürekli olarak emniyet güçlerine gereksinim vardır. Yaptıkları görev nedeni ile sürekli olarak stres altında olan emniyet çalışanları arasında da, toplumsal olaylarda görev yapan çevik kuvvet polisleri en fazla strese maruz kalan kesimi oluşturmaktadır. Öte yandan sportif faaliyetlerde bulunmanın mesleki stresi azaltıcı yönde etkilerinin olduğunu gösteren birçok çalışma mevcuttur. Yapılan bu çalışmada, emniyet güçlerinde görev yapan çevik kuvvet polislerinin Maslach stres ölçeğine göre aldıkları puanlar ile polislerin spor yapma durumları ve demografik özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma kapsamında rastgele seçim yöntemi ile belirlenen Kütahya ve Urfa ilinde görev yapan 118 çevik kuvvet polisi üzerinde anket uygulaması yapılmıştır. Anket formundan elde edilen veriler istatistiksel analiz için SPSS 17.0 for Windows paket programı ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre düzenli olarak sportif faaliyetlere katıldığını belirten polislerin stres düzeyleri düzenli olarak spor yapmayan meslektaşlarına göre daha düşük çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor; Stres; Mesleki Stres.

## ABSTRACT

**Uzun, S. Effects Of Sport Activities On Polices Working At Police Services As Square Defencers. Dumlupınar University Institute of Health Sciences, Master of Science Thesis, Program of Body Education and Training, Kütahya. 2010.** One of the most important problem of our society is using of rights and freedoms. Individuals may force others as using of these rights and freedoms. In order to get rid of this situation, military forces are continuously required. Because of their vacation, swift forces of security forces are most stressed branch. On the other hand, there are evidences that sport decreases bad effects of stress an individuals. In this study, Maslach stres Inventory was used to determine stres levels of polices, afterwards relation of them with demographic properties and sport attempting situation were evaluated. In order to do this, 118 swift security forces at Kutahya and Urfa were selected and they subjected to survey. Data collected from survey was subjected to SPSS 17.0 for Windows. Analysis results show that all three stress levels of polices which attempt sport commontaries were lower then others who do not attempt.

Key words: Sport; Stress; Vacational Stress.

## İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
<b>ONAY SAYFASI</b>	iii
<b>ÖZET</b>	iv
<b>ABSTRACT</b>	v
<b>TABLolar LİSTESİ</b>	ix
<b>1. GİRİŞ</b>	1
<b>1.1. Araştırmanın Önemi</b>	2
<b>1.2. Araştırmanın Amacı</b>	3
<b>1.3. Problem Cümlesi</b>	3
<b>1.4. Alt Problemler</b>	3
<b>1.5. Hipotezler</b>	4
<b>1.6. Araştırmanın Varsayımları</b>	4
<b>1.7. Evren Ve Örneklem</b>	4
<b>2. GENEL BİLGİLER</b>	6
<b>2.1. SPOR İLE İLGİLİ KAVRAMLAR</b>	6
<b>2.1.1. Sporun Tanımı</b>	6
<b>2.1.2. Sporun Tarihçesi</b>	7
<b>2.1.2.1. Dünyada Sporun Tarihi</b>	7
<b>2.1.2.2. Türkiye’de Sporun Tarihi</b>	11
<b>2.2. STRES İLE İLGİLİ KAVRAMLAR</b>	15
<b>2.2.1. Stres Kavramının Tanımı</b>	15
<b>2.2.2. Stres Türleri</b>	16
<b>2.2.3. Strese Neden Olan Etmenler</b>	16
<b>2.2.3.1. Bireyler Arası İlişkiler</b>	16
<b>2.2.3.2. Bireyler Arası Rekabet</b>	16
<b>2.2.3.3. İş Hayatından Kaynaklanan Stres</b>	18
<b>2.2.4. Stresin Aşamaları</b>	19
<b>2.2.4.1. Alarm Dönemi</b>	19
<b>2.2.4.2. Direnme Dönemi</b>	20
<b>2.2.4.3. Tükenme Dönemi</b>	20
<b>2.2.5. Stres ve Kişilik</b>	20



<b>2.2.5.1. A Tipi Kişilik</b>	<b>21</b>
<b>2.2.5.2. B Tipi Kişilik</b>	<b>22</b>
<b>2.3. Konuyla İlgili Yapılan Çalışmalar</b>	<b>24</b>
<b>3. GEREÇ VE YÖNTEM</b>	<b>29</b>
<b>3.1. Materyal ve Yöntem</b>	<b>29</b>
<b>3.2. Çalışma Evreni</b>	<b>29</b>
<b>3.3. Genel Protokol</b>	<b>29</b>
<b>3.4. Araştırma Tekniği</b>	<b>30</b>
<b>3.5. Analiz Yöntemleri ve Uygulanan Teknikler</b>	<b>31</b>
<b>4. BULGULAR</b>	<b>32</b>
<b>4.1. Katılımcıların Genel Özellikleri</b>	<b>32</b>
<b>4.1.1. Cinsiyet</b>	<b>32</b>
<b>4.1.2. Yaş</b>	<b>32</b>
<b>4.1.3. Eğitim Durumu</b>	<b>33</b>
<b>4.1.4. Aylık Gelir</b>	<b>33</b>
<b>4.1.5. Mesleki Kıdem</b>	<b>34</b>
<b>4.1.6. Sportif Faaliyetlere Katılma</b>	<b>34</b>
<b>4.1.7. Sportif Faaliyetlere Katılma Sıklığı</b>	<b>35</b>
<b>4.1.8. Sportif Faaliyet Türü</b>	<b>35</b>
<b>4.2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>36</b>
<b>4.2.1. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Yaşlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>36</b>
<b>4.2.2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Eğitim Durumlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>38</b>
<b>4.2.3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Cinsiyetlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>40</b>
<b>4.2.4. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>41</b>
<b>4.3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>43</b>

<b>4.3.1. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Yaşlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>43</b>
<b>4.3.2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Eğitim Durumlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>45</b>
<b>4.3.3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Cinsiyetlerine Göre Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>46</b>
<b>4.3.4. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>48</b>
<b>4.4. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>49</b>
<b>4.4.1. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Yaşlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>50</b>
<b>4.4.2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Eğitim Durumlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>51</b>
<b>4.4.3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Cinsiyetlerine Göre Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>53</b>
<b>4.4.4. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark</b>	<b>54</b>
<b>5. TARTIŞMA</b>	<b>57</b>
<b>6.1. SONUÇ</b>	<b>61</b>
<b>6.2.ÖNERİLER</b>	<b>63</b>
<b>KAYNAKÇA</b>	<b>64</b>
<b>EKLER</b>	<b>67</b>
<b>Ek.1. Anket Formu</b>	
<b>Ek.2. Veri Formu</b>	
<b>Ek.3. Veriler</b>	
<b>Ek-4. İstatistik Sonuçları</b>	

## TABLOLAR LİSTESİ

3. 1. Maslach Ölçeği Soruları.....	31
4. 1. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	32
4. 2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları.....	32
4. 3. Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları.....	33
4. 4. Katılımcıların Aylık Gelirlerine Göre Dağılımları .....	33
4. 5. Katılımcıların Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları .....	34
4. 6. Katılımcıların Sportif faaliyetlere Katılma Durumlarına Göre Dağılımları .....	34
4. 7. Katılımcıların Sportif Faaliyetlere Katılma Sıklıklarına Göre Dağılımları .....	35
4. 8. Katılımcıların Katıldıkları Sportif Faaliyete Göre Dağılımları.....	36
4. 9. Spor Yapan Polislerin Yaşlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark.....	37
4. 10. Spor Yapmayan Polislerin Yaşlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark.....	38
4. 11. Spor Yapan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark .....	39
4. 12. Spor Yapmayan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark .....	39
4. 13. Spor Yapan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark .....	40
4. 14. Spor Yapmayan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark .....	41
4. 15. Spor Yapan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark .....	42
4. 16. Spor Yapmayan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark .....	43
4. 17. Spor Yapan Polislerin Yaşlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark .....	44
4. 18. Spor Yapmayan Polislerin Yaşlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark ..	44
4. 19. Spor Yapan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark .....	45

<b>4. 20. Spor Yapmayan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Duyarsızlaşma</b>	
Puanları Arası Fark .....	46
<b>4. 21. Spor Yapan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark..</b>	47
<b>4. 22. Spor Yapmayan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Duyarsızlaşma</b>	
Puanları Arası Fark .....	47
<b>4. 23. Spor Yapan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Duyarsızlaşma</b>	
Puanları Arası Fark .....	48
<b>4. 24. Spor Yapmayan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Duyarsızlaşma</b>	
Puanları Arası Fark .....	49
<b>4. 25. Spor Yapan Polislerin Yaşlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark .....</b>	50
<b>4. 26. Spor Yapmayan Polislerin Yaşlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark....</b>	51
<b>4. 27. Spor Yapan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Kişisel Başarı</b>	
Puanları Arası Fark .....	52
<b>4. 28. Spor Yapmayan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Kişisel Başarı Puanları</b>	
Arası Fark.....	52
<b>4. 29. Spor Yapan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark ...</b>	53
<b>4. 30. Spor Yapmayan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Kişisel Başarı</b>	
Puanları Arası Fark .....	54
<b>4. 31. Spor Yapan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Kişisel Başarı</b>	
Puanları Arası Fark .....	55
<b>4. 32. Spor Yapmayan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Kişisel Başarı</b>	
Puanları Arası Fark .....	55

## 1. GİRİŞ

İnsanoğlunun doğası gereği yapmak zorunda olduğu bazı günlük aktiviteler vardır. Bu aktivitelerin yerine getirilmesi için belli bir çaba sarf eder. Sarf edilen bu çaba için gerekli olan enerji, beslenmeden alınan enerjiden fazla olduğu takdirde ise günümüzün en önemli sorunlarından birisi olan obezite ile karşı karşıya kalır. İlginçtir ki günümüzde dünyanın sağlık ile ilgili en önemli iki sorunundan birisi batı dünyasında daha yaygın olarak görülen aşırı şişmanlık ve obezite iken, diğer en önemli sorun ise açlıktır. Bu garip ikilem içerisinde spor, daha çok bir zayıflama aracı olarak görülmekte, sporun tanımı ise bedenin zinde tutulması için gerekli egzersiz ve idmanlar olarak görülmekte idi.

Yakın geçmişimize kadar genel kitlelerde hakim olan bu düşünce günümüzde yapılan akademik çalışmalarla artık yerini daha bilinçli bir tanıma bırakmaktadır. Artık insanların büyükçe bir bölümü sporun yalnızca bedensel zindelik vermediğini, aynı zamanda zihinsel sağlığın da olmazsa olmazı olduğunu göstermektedir. Günümüzde özellikle zihinsel engelliler ve spor ilişkisi üzerinde yapılan çalışmalar da bu durumu göstermektedir. Ayrıca sporun psikolojik gelişim üzerindeki etkileri üzerine pek çok araştırma gün be gün literatürde yerini almaktadır.

Öte yandan sporun gerek zihinsel, gerekse bedensel faydalarının sporun tanımı ve işlevi ile karıştırılmaması gerekir. Sporun vermiş olduğu zihinsel ve bedensel zindelik bir amaçtan çok sporun bir getirisidir. Spor sadece bireysel gelişimi değil, aynı zamanda toplumsal ve sosyal gelişimi de destekleyen önemli bir bilim dalıdır. Sporun farklı alt dallarında belli bir birikimin, kümülatif gelen belli bir profesyonelliğin varlığı su götürmez gerçektir.

Her geçen gün hızla değişen iş yaşamı bireyler üzerinde biriken stresi de arttırmaktadır. Sanayi devriminin ardından gerçekleşen milliyetçilik akımları ile yükselen ve yönetimde ilk olarak kendini gösteren ben bilinci bireyleri daha mantıklı ve kendisini düşünen bir yapıya getirmiştir. Baskı ve otoriteden sürekli olarak rahatsızlık duyan günümüz insanı, baskı ve otorite simgesi olarak görülen, sınırsız özgürlük

düşüncesinin önünde engel teşkil ettiği varsayılan emniyet çalışanlarına sürekli bir tepki halindedir. Polisle yapılan taşlı saldırılar her geçen gün artmakta, meslek çalışanları her alanda alt tepkiye maruz kalmakta, bu durum ise bu meslekle uğraşan bireyler üzerinde belli bir strese neden olmaktadır.

Bilinçli ve çağdaş bireyler şayet her hangi bir suç işlememiş ya da başka bir bireyin özgürlüğü üzerinde baskı kurma eğiliminde değil iseler, polisin ve emniyet güçlerinin aslında kendi özgürlüklerinin birer savunucusu olduğu bilincine de erişirler. Bunun sağlanması ise her geçen gün yıpratılmak istenilen askeri güçlerin ve emniyet güçlerinin hak ettikleri saygıya ulaşmasını sağlayabilir. Bu durumun oluşması bu meslekte çalışan bireylerin zaten silah taşımak ve suçlularla sürekli ilişki içerisinde olmaktan kaynaklanan stresini aza indirgeyebilir ve bu mesleğe sahip olan vatandaşlarımızın dışlanmışlık hissinden korunmasını sağlayabilir.

Yukarıda değindiğimiz tüm bu şartların yerine getirilmesi hem teoride hem de pratikte pek mümkün değildir ve durum tarihten alınabilecek örneklerle de sabittir. Çünkü insanın değişkenlik arz eden yapısı nedeni ile sürekli olarak emniyet güçlerine gereksinim duyulmuş ve tüm tarih sahnesi boyunca farklı isimlerde de olsa varlıklarını hep korumuşlardır.

Bu çalışmanın amacı, bu strese maruz kalan ve yaşadıkları bu stresten olumsuz etkilenen emniyet gücü çalışanlarının mesleki streslerinin azaltılması için sporun bir terapi aracı olarak kullanımının etkinliğinin araştırılmasıdır. Araştırmada Kütahya, Urfa ve Antalya ilinde görev yapan polisler üzerinde anket çalışması yapılarak, katılımcıların stres düzeyleri ölçülmüş ve sportif faaliyetlere katılma sıklıkları ile sportif faaliyetlere katılma oranları arasında bir kıyaslama yapılmıştır. Araştırmada anket yöntemi ile elde edilen bilgiler SPSS for Windows paket programı ile analiz edilerek, analiz sonuçları yorumlanmış ve bir dizi öneri getirilerek araştırma sonuçlanmıştır.

### **1.1. Araştırmanın Önemi**

Özellikle 1 Mayıs kutlamaları ile ya da üniversitelerdeki öğrencilerin protesto gösterileri ile ortaya çıkan bazı istenmeyen tablolar nedeni ile emniyet güçleri, halk

arasında yanlış bir izlenim ve intiba uyandıracak bir konumda kalabilmektedir. Aslında güven vermesi gereken bir konumda olan polis, medyanın yanlış yönlendirmesi ve polis teşkilatından da çıkan bazı sorunlu kişiler nedeni ile çoğu kişiye korku vermektedir. Bu durum ise mesleğini layığı ile yerine getiren emniyet çalışanları üzerinde ister istemez bir stres oluşturmaktadır.

Emniyet kuvvetlerinden özellikle çevik kuvvet polisleri üzerinde yapılan bu çalışma, görevleri zaten çok zor olan ve sürekli mesleki stres düzeyleri en üst düzeyde olan polislerin bu olumsuz durumdan kurtulmalarında sporun rolünün ne olduğunun ortaya konması amaçlanmıştır. Bu açıdan araştırma hem emniyet güçlerinde rehabilitasyon ve mesleki iyileştirme çalışmalarına katkıda bulunması ile hem de sporun mesleki stres üzerindeki etkileri sayesinde farklı bir kullanımının ortaya konması ile önem arz etmektedir.

## **1.2. Araştırmanın Amacı**

Yapılan bu araştırmanın amacı, sporun mesleki stres düzeyinin düşürülmesindeki etkilerinin ne olduğunun ortaya konmasıdır. Araştırmada Emniyet Teşkilatında görev yapan çevik kuvvet polislerinin duygusal tükenmişlik, duyarsızlaşma ve kişisel başarı puanlarının ölçülerek, yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve mesleki kıdeme göre spor yapan ve yapmayan polislerin aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığının araştırılması amaçlanmıştır.

## **1.3. Problem Cümlesi**

Araştırmanın problem cümlesinde sporun mesleki stres düzeyi üzerinde etkilerinin ne olduğu sorusu yatmaktadır. Bu amaçla bir dizi hipotez kurulmuş ve kurulan bu hipotezlerin desteklenmesi amacı ile emniyet güçlerinde görev yapan çevik kuvvet polisi üzerinde bir anket uygulaması yapılmıştır.

## **1.4. Alt Problemler**

Araştırmanın alt problemleri şu şekilde belirlenmiştir:

1. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin *Duygusal Tükenmişlik* Puanları Arasında Bir Fark Var mıdır?

2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin *Duyarsızlaşma* Puanları Arasında Bir Fark Var mıdır?

3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin *Kişisel Başarı* Puanları Arasında Bir Fark Var mıdır?

### 1.5. Hipotezler

**Hipotez-1** Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin *Duygusal Tükenmişlik* Puanları Arasında Bir Fark Yoktur.

**Hipotez-2** Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin *Duyarsızlaşma* Puanları Arasında Bir Fark Yoktur.

**Hipotez-3** Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin *Kişisel Başarı* Puanları Arasında Bir Fark Yoktur.

### 1.6. Araştırmanın Varsayımları

Bu çalışmada literatür taramasından elde edilen bilgiler ile örneklem gruptan sağlanan veriler doğru ve yeterli kabul edilmiştir. Bu çalışma için geliştirilen anket amaçlanan hedefler için yeterli kabul edilmiştir. Verilere uygulanan istatistikî teknikler araştırmaya uygun olarak seçilmiştir. Bu çalışmada kullanılan anketin, polislerin stres durumlarının belirlenmesinde yeterli olduğu varsayılmıştır. Ankete katılan tüm amatör futbolcuların soruları doğru anladıkları ve cevaplandıkları varsayılmıştır. Araştırmaya konu olan örneklem grubun tüm örnek uzayı tanımladığı varsayılmıştır.

### 1.7. Evren Ve Örneklem

Araştırmanın evrenini emniyet güçlerinde çalışan çevik kuvvet polisleri, örneklemini ise Kütahya ve Urfa'da görev yapan toplam 118 çevik kuvvet polisi oluşturmaktadır. Araştırmada uygulanan anket iki aşamalı olup, birinci aşamada



polislerin spor türleri ile ilgilenme sıklığı ve ikinci aşamada stres düzeyleri ölçülmüştür. Elde edilen sporla ilgilenme sıklığı ve stres düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığına bakılmıştır. Araştırmada ayrıca sporla ilgilenen ve hiç ilgilenmeyen çevik kuvvet polislerinin de stres düzeyleri arasındaki farka yer verilmiştir.

## 2. GENEL BİLGİLER

### 2.1. SPOR İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

#### 2.1.1. Sporun Tanımı

Spor evrensel kültürün bir parçası, dünyada dili, ırkı, dini farklı insanları birleştiren önemli bir vasıtaadır. Dünya barışına katkı sağlayan bir etkinliktir, diyebileceğimiz gibi çağımız sporunu; fiziksel faydalarının yanı sıra insanların ruhsal sağlığını da olumlu yönde etkilemek, sosyal ve moral kazançlar sağlamak amacı ile yapılan hareketler topluluğu olarak da tanımlayabiliriz. Görüldüğü gibi sporun belirli sözcükle kalıplaşmış klâsik bir tanımı yoktur.

Sporun ne zaman başladığının belirlenmesi hemen, hemen olanaksızdır. Bazı araştırmacılar bu soruya; "Spor insanlığın yer yüzüne yayılması ile başlamıştır." derken, bazıları ise spor'u; "İnsanların ilk çağlarda ana babalarından, daha sonra içinde yaşadıkları kavim ve kabilelerden taklit etmek suretiyle öğrenmişler." demektedirler.

İnsanın doğadaki ilk hareketini spor olarak kabul edersek bu konudaki görüşlerin çatıştığını görürüz. Spor vücudu çalıştırmak suretiyle elde edilen güçle bazı işleri yapmak demektir, anlamında kullandığımızda; ilk çağlardan bu güne değin yaptığımız her türlü çalışmanın spor olduğunun kabullenilmesi gerekirdi.

Günümüz anlayışına göre spor ilk başta çok önemli bir kitle eğitim vasıtasıdır. Spor insan bedenini fiziki yönüyle geliştirdiği gibi oyunlar, hareketler, yarışmalar vasıtasıyla aynı zamanda insan seciyesini, egosunu, davranış niteliğini, psişik yapısını belirleyen yeni bir bilim dalıdır (1).

## 2.1.2. Sporun Tarihçesi

### 2.1.2.1. Dünyada Sporun Tarihi

1970'li yıllardan bu yana, özellikle 1980 Moskova Olimpiyat Oyunları sırasında spor felsefesi spor biliminin kuramıyla genel felsefi kuramın birçok alanının örtüştüğü yerde kendini daha da belirgin gösterdi. Nasıl ki ahlak felsefesi (etik), estetik, kültür felsefesi gibi felsefe dalları kendi aralarında daha yakın bağlar kurmuşlar ve birçok sorunda ortak çalışmışlarsa, spor felsefesi de spor ahlakı, spor estetiği, spor kültürü gibi alt dallarıyla bağıntılı bir bütünlük oluşturmayı gerçek-leştirmiştir. Spor bilimiyle spor felsefesinin kuramsal temellerde bu buluşması, günümüzde insan problematiğine yeni bir boyut kazandırmıştır. Bu boyut geleneksel "Beden Eğitimi" kavramının dışına taşarak sporun yalnız beden hareketi ve hareketin eğitimden ibaret olmadığını, çok daha geniş bir zemine yayıldığını, bir düşünce ve eylem tarzı, özünde bir hayat tarzı olduğunu ortaya çıkardı (2).

İnsan vücudunun belli amaçlar için eğitilmesi düşüncesi, insanlığın dünya üzerindeki varlığı kadar eskidir. Her biri milyonlarca yıl süren jeolojik devirlerde insanoğlu, güçlü bir tabiat ve hayvan âlemiyle yaşam mücadelesi vermiştir. Özellikle erkekler savaş ve avlanma gibi işler için kendi güçleriyle mücadele etmek ve vücutlarını kullanmak zorunda kalmıştır. Hatta bu işler için kullandıkları silahlar ve aletler de insan gücünü kullanmaya dayanıyordu (3).

Spor biliminin hem doğa bilimi özelliği hem de toplum bilimi özelliği var ve bu özellikler birbirine eklemeli biçimde değil, organik bütünlük olarak iç içedirler. Spor yapan insanın düşüncesi, kişiliği, değer duygusu ve bilinci onun beden hareketindeki başarısından, etkisinden daha az önemli değildir; çünkü insan, adalelerinin gücünden, onların hareketinin hızından ve isabetliliğinden ibaret değildir. Onun her eylemi, koruduğu değerlerde bezenmiştir ve spor yapan insan da öncelikle kendi toplumsallığını korumak, geliştirmek için kurallı - düzenli bir eylemler dizisine girer. Sportif değerler bu eylemlerde görülür (2).

M.Ö. 3000 yılında Türkler, kendi geliştirdikleri özel yazıları, anıtlarıyla uygar geçmişlerini anlatan eserler bırakmışlardır. Türkler batıya doğru hareketle Mezopotamya, Mısır ve Anadolu'ya yerleştiler. Yerleşik hayata geçiş süreci içerisinde Türklerin yaşamında atın özel bir yerinin olduğunu görmekteyiz. Bu da atı merkez alan spor dallarını geliştirmeleri sonucunu doğurmuştur. Savaşa hazırlık olarak uygulanan binicilik oyunlarının en yaygını olarak Orta Asya bozkırlarından başlamak üzere Anadolu'nun birçok yerinde değişik şekillerde oynanmıştır. Kaçma, kovalama gibi karakteristik özellikleri olan Gökbörü. Kızbörü ve Beyge oyunları, bir çeşit atlı hokey oyunu olan Çögen-Çevgen ve bir nevi savaşa hazırlık hareketleri olarak bilinen Cirit, atlı sporların en önemlileri olarak karşımıza çıkmaktadırlar (3).

Türk Spor tarihine bakıldığı zaman atlı sporların yanında güreş, ok atıcılığı ve avcılığın da milli karaktere sahip sporlar olarak karşımıza çıktıklarını müşahede etmekteyiz. Cumhuriyet dönemiyle birlikte, modern sporları toplum yapısına yerleştirmek için, altyapı çalışmalarına hız verildiğini ve bu amaçla kamu ve özel spor kuruluşlarının kurulmasına önem verildiğini görmekteyiz.

Arkeolojik buluntular Eski Çin'de top oyunlarının yaygın biçimde oynandığını göstermiştir. Eğer bu oyunlar dinsel bir gösteri değil de bir yarışma özelliği taşıyorsa, sporun ilk biçimlerinden biri olarak ele alınabilir. Eski Yunan ve Roma'da da top oyunları boş zamanların sağlıklı bir biçimde değerlendirilmesi amacıyla oynanırdı. Eski Mısır'da spor oldukça yaygındı. Firavunlar, ülkeyi yönetecek yetenekte olduklarını, avcılıkta ve ok atmadaki üstünlüklerini göstererek kanıtlardı. Böyle gösterilerde firavunlar bir başka kişiye karşı yanaşmazdı. Bu nedenle olağanüstü başarılan yalnızca birer efsane de olabilir. Kutsal nitelik taşımayan sıradan Mısırlılar ise atlama, güreş, sırık dövüşü ve top oyunları gibi bugün hâlâ görülen sporlarla da ilgilendiler. Eski Yunan ve Girit'te spor gösterileri hem dinsel, hem din dışı amaçlarla gerçekleştirilirdi. Homeros'un İlyada ve Odysseia adlı yapıtlarında bu iki tip spor etkinliğinden de söz edilir. Din ve sporun birleştirildiği en ünlü spor etkinliği, başlangıcı İÖ 776 olarak belirlenen, ama geçmişi büyük olasılıkla daha eski tarihlere uzanan Olimpiyat Oyunları'dır. Eski Yunan'da benzer kutsal oyunlar Delfi, Korint ve Nemea kentlerinde de düzenlenirdi. Bu dört kentteki oyunlarda başarılı olan atletler büyük bir

ün ve onur kazanmanın yanı sıra, çeşitli maddi ödüller de alırdı. Yunanlılar dindışı sporlarla da yakından ilgilidiler. Gymnasion'u olmayan kent devletlerinin tam bir toplum olamadıkları düşünülürdü. Bu gymnasion'larda atletler eğitilir ve yarıştırılırdı. Eski Yunan'da, askeri disiplinin çok önemli olduğu Sparta dışında, kadınlar spor etkinliklerine katılmaz ve Olimpiyat Oyunları'na alınmazlardı. Bu genel uygulama dışında kalan tek örnek tanrıça Hera onuruna düzenlenen yarışmalardı. Eski Roma'da savaş arabası yarışları en yaygın spor gösterilerindendi. Ama atletizm, boks, güreş, cirit ve disk atma gibi sporlara da ilgi gösterilirdi. Roma'da savaş arabası yarışları 250 bin kişi tarafından izlenen büyük gösteriler biçiminde düzenlenirdi. Bu sayı Colosseum'da gladyatörlerin gösterilerini izlemeye gelenlerin yaklaşık beş katıydı. Bunun bir nedeni de, gladyatör kiralamanın ve dövüşürmenin oldukça pahalıya mal olmasıydı. Gladyatör dövüşlerinde ya insan insana karşı ya da insanlar hayvanlara karşı mücadele' ederdi. Neron döneminde arenada kadın gladyatörler de dövüşürülmeye başlandı. Araba yarışları, gladyatör dövüşlerinin Hıristiyanlar'ın tepkisi ve ağır maliyetler nedeniyle İS 5. yüzyılın başlarında sona erdirilmesinden çok sonra da sürdürüldü. Araba yarışları oldukça modern yarışlardı. Yarışçılar Yeşiller ve Maviler gibi ayn takımlarda toplanır, bu da taraftarlarının bağlılıklarını güçlendirir, ilgilerini ayakta tutardı (4).

Ortaçağda sporun daha az örgütlü olduğu görülür. Panayırlar ve mevsim şenliklerinde erkekler ağır taş ve tahıl çuvaları kaldırma yarışmaları yaparlardı. Kırsal kesimde en yaygın spor, hemen hiçbir kuralı olmayan halk futboluydu. Evlilerin bekârlara ya da bir köyün başka bir köye karşı oynadığı bu oldukça vahşi oyun İngiltere ve Fransa'da 19. yüzyıla kadar sürdü (4).

Ortaçağın soyluları arasında okçuluk en gözde spordu. Bazen bir şenliğe dönüşen okçuluk yarışmaları aylar öncesinden tasarlanırdı. Kasabalar arası yarışmalardaki törenlerde okçular, sporun koruyucu azizlerinin resimleri ve heykellerinin ardında yürürlerdi. Kasaba halkı, soylular arasında düzenlenen bu okçuluk turnuvalarına alınmaz, yalnızca izleyici olabilirdi. Genellikle, yarışmaları izlemeye gelen halk için koşu, atlama ve güreş karşılaşmaları da düzenlenirdi.

Ortaçağda köylü kadınlar koşulara ve top Oyunlarına serbestçe katılırdı. Soylu kadınlar da ava çıkar ve şahin beslerdi (4).

Rönesans döneminde spor artık tümüyle dinsel amaçların dışına çıkmıştı. 15. ve 16. yüzyılların soyluları ve aydınları dansı spora yeğlediler. Bale Fransa'da bu dönemde gelişti. Atlar ise zarif hareketlerle yürümeleri için eğitildi. Bu dönemde sporcular arasındaki mücadeleden çok, görünümünün soyluluğu ve incelikli davranışlarıyla ilgilenildi. Avrupa'da sporun günümüzdeki biçimini alması 17. yüzyılın sonlarında başladı. İngiltere'de sırk dövüşü gibi geleneksel sporlar yerini kriket gibi daha örgütlü oyunlara bıraktı. Boks sporu 18. yüzyıl boyunca yaygınlaştı ve bu sporu daha uygar kılmak üzere kurallar geliştirildi (4).

18. ve 19. yüzyıllarda spor giderek uzmanlık dallarına ayrıldı. Kurulan ulusal örgütler standart kurallar koydu. 1863'te İngiltere'de ortaçağın halk futbolundan kaynaklanan yeni tip futbolu geliştirmek üzere Futbol Birliği kuruldu. ABD'de ragbi ve Amerikan futbolu gelişti. Modern sporlar bu iki ülkeden dünyaya yayıldı. İngiltere, başlangıcı Rönesans Fransa'sına dayanan tenis gibi, kökenleri başka ülkelerde olan sporları da modernleş-tirdi. 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başlarında Uluslararası Olimpiyat Komitesi (1894), Uluslararası Futbol Federasyonu (1904) ve Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu (1912) gibi örgütler kuruldu (4).

Avrupa ve Kuzey Amerika ülkeleri, Asya ve Afrika'yı sömürgeleştirdikleri dönemlerde, yerli sporların yerine kendi sporlarını geçirdiler {bak. Sömürgecilik ve Emperyalizm). Batılı olmayan ülkelere Japonya'da, geleneksel bir spor olan sumo (Japon güreşi) halk arasında yaygın ve sevilen bir spor-olma özelliğini korudu. Gene Japonya, modern Olimpiyat Oyunları'na judo gibi bir sporla katkıda bulunan ve batılı olmayan sayılı ülkelere biri oldu (4).

Modern sporlara geçişin ardında Sanayi Devrimi'nce desteklenen bilimsel gelişmeler yatar. Bu dönemden sonra, atletler, fiziksel olarak en yüksek düzeylerine ulaştırılmak üzere sistemli bir biçimde çalıştırıldı. Basketbol, voleybol gibi yeni sporlar, pazara sürülen yeni bir mal gibi, istenen Özellikleri karşılayacak biçimde özel olarak

geliştirildi. Kapitalist girişimcilik, sporların pazarlanabilir bir ürün olarak modernleştirilmesinde önemli bir rol oynadı. Boş zamanı değerlendirmek için oynanan geleneksel oyunların modern spor dallarına dönüştürülmesinde okulların ve üniversitelerin de önemli katkıları oldu. Modern futbol İngiltere'de Victoria döneminde seçkin gençler tarafından geliştirildi. Kürek sporu ile pist ve alan atletizmi ise modern biçimlerini İngiliz ve ABD üniversitelerinde aldı (4).

Bireysel bir spor olan jimnastik kara Avrupa'sında gelişti. Kökenlerini 18. ve 19. yüzyılda Almanya ve İskandinav ülkelerinden alan jimnastik, rekabete dayanmayan farklı bir spor olarak ortaya çıktı. Günümüzün bireysel jimnastik sporu bu eski spordan gelişmiştir (4).

### **2.1.2.2. Türkiye’de Sporun Tarihi**

Yurdumuzda ilk yapılan spor okçuluktur. Okçuluk 1453 yılında ülkemizde başlamıştır. Okçuluk Meydan-ı Kemankeşani’de yapılıyordu. Meydan-ı Kemankeşani’nin kurulması Türk spor tarihinde ilk belge olaydır. Okçuluktan sonra yurdumuzda “güreş” yapılmaya başlandı. Güreş yurdumuzda 1361 yılında başlamıştır.

Saltanat kayıkları arasında yapılan iddialı kürek yarışları İstanbul’da büyük ilgi uyandırırken, o zamanların padişahı III. Sultan Murat çok anlatılan yarışları yakından görmeyi arzuladığı için en seçkin kürekçileri toplayarak 1579 yılında ilk kürek yarışlarını yaptırmıştır. 1870 yılında ilk spor şenliği, Galatasaray Lisesi öğrencileri tarafından Kağıthane’de gerçekleştirildi.

1890 yılında ise İngilizlerin icadı olan futbol Türkiye’ye geldi. Türkiye’de ilk kez Bornova semtinde, buraya yerleşmiş bulunan ve pek çoğu tütün ve pamuk ticaretiyle uğraşan İngiliz aileleri arasında Bornova çayırlarında oynanmaya başladı. Türkiye’de ilk futbol maçları böylece, bu sporun İngiltere adasında doğmasından yaklaşık kırk yıl sonra oynanmaya başlamıştı. Daha sonra futbol İstanbul’da da görüldü. İzmir’den İstanbul’a göç eden aileler beraberlerinde futbolu İstanbul’a da getirdiler.

1901 yılında ilk Türk futbol takımı kuruldu. Takımın ismi Black Stocking yani Siyah Çoraplılar idi. İlk Türk futbolcusu da Bahriyeli Fuat Hüsnu Kayacan futbol sahalarına çıkan ilk Türk'tür. Bobby takma adıyla İngiliz takımlarında oynayan Fuat Hüsnu daha sonra Galatasaray'da top koşturmuştur.

1902 yılında Fransa'daki Montpeillier Üniversitesi'nde tıp öğrenimini yapmakta olan 25 yaşındaki Türk genci Alp Dağları'nın ünlü Mont Blanc doruğuna ulaşarak oraya Türk bayrağı dikmiş ve orada bulunan dağ defterini imzaladı. Bu Türk dağcılık sporunun başlangıcıdır. 1903 yılında bir grup genç Beşiktaş Jimnastik Kulübünü kurdu.

Basketbol Türkiye'de ilk defa 1904 yılında Amerikan Robert Koleji öğrencileri tarafından oynandı. Galatasaray Lisesi'nin en eski beden eğitimi öğretmenlerinden ve ilk devrin en ünlü kalecilerinden Ahmet Robenson (İzciliği de Türkiye'de o başlatmıştı (1911).), 1911 yılında eline geçen bir Amerikan dergisinde rastladığı bu sporu öğrencilerine oynatmak için teşebbüse geçti.

1905 yılında bir grup Galatasaray'ı kurdu. Amaçları İngilizler gibi toplu halde top oynamak, bir isme ve bir renge sahip olup, Türk olmayan takımları yenmekti. Galatasaray İstanbul Ligi'ndeki ilk Türk takımıdır.

1907 yılında Moda çevresinde oturanlar ve St. Joseph Fransız Frerler Mektebi'ndekiler Fenerbahçe'yi kurdular.

1921 yılında Trabzon İdman Ocağı kuruldu.

1922 yılında Türkiye Futbol Federasyonu kuruldu. Aynı yıl Milli Takım kuruldu.

1923 yılında Gençlerbirliği kuruldu. Aynı yıl FIFA'ya kabul edildik.

1957 yılında ilk Türk voleybol takımı sahaya çıktı.



1936'dan 1959'a kadar basketbol 'Spor Oyunları Federasyonu' adı altında kurulan bir federasyonun içinde voleybol ve hentbol ile birlikte yürütüldü.

1 Mart 1959'da Türkiye Basketbol Federasyonu resmen kuruldu. 1989 yılında Galatasaray Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nda yarı finale çıktı.

1990 yılında yurdumuzda buz hokeyi oynanmaya başlandı.

Futbolun ya da benzeri bir oyun tarih boyunca değişik yerlerde ortaya çıkmış, büyük mücadelelere sahne olmuş ve canlar yakmış hatta canlar almıştır. Günümüzde milyarları peşinden sürükleyen bu oyunun İngiltere'de ortaya çıkışı ise büyük bir tartışma konusudur. Fransızlar, futbolun atası sayılan La Soule'ü akıncı Normanlar ile İngiltere'ye götürdüklerini iddia etmişlerdir. İngilizler ise, Normanlar'dan önce kendilerinin bu oyunu oynadığını ileri sürmektedir (5).

İtalyanlara göre futbolu İngiltere'ye Jül Sezar'ın lejyonerleri götürmüş, Londinium'a (Londra) yerleşerek yerli halka bu oyunu öğretmişlerdir. Değerli spor tarihçisi merhum Rüştü Dağlaroğlu ise 1957'de çıkardığı F.Bahçe Tarihi'nde; bu oyunun ilk Türkler tarafından oynandığını iddia etmiş ve: "Futbol denilen sporun düzenli bir şekilde kurallarıyla ilk kez İngiltere'de oynandığı, günümüzde en çok kabul gören görüştür. Ancak bugünkü şekliyle olmasa da çok eski zamanlarda, günümüzden yaklaşık 8 bin yıl önce Türklerin Orta Asya'da birçok spor türü arasında ayakla oynadıkları ve adına "Tebük" yani tekmelemek anlamına gelen ad taktıkları bir sporu yaptıkları, eski Türk destanlarında yazılıdır. "Divan-Ül Lugat El-Türk" Türklerin futbol oynadıklarını yazar ve nasıl oynandığına dair bilgi verir. Türkler futbola "Tebük" derlerdi. Timurlenk devrinde kuzu derisinden yapılmış ve hava ile doldurulmuş topların el değmemek ve belirli bir sahanın dışına çıkarılmamak şartı ile ayakla oynandığı "Tarih-i Tümur" da yazılıdır (5).

Önemli bir noktadır ki; İslamiyetten önce eski Türklerde sporun bir zevk ve ihtiyaç konusu değil, fakat doğrudan doğruya dini bir görev kabul edilmesidir. İşte bu

inanç, spora atalarımız tarafından büyük değer ve kutsallık yüklenmesini sağlamıştır. Buna ait örneklere özellikle Çin tarihlerinde sıkça rastlanır (5).

Çin tarihleri yazar ki; Türk Hakanları, savaşa girmeden önce, sonucu yaptırdıkları futbol maçları ile öğrenmeye çalışırlardı. Maçın hakemi takımlardan birini niyet ederdi. Eğer niyet edilen takım galip gelirse savaş kazanılacak, kaybederlerse mağlup olunacak demektir. Maç kazanılınca, savaşa başlamadan önce, mabette her spor gibi futbolu temsil eden ilahenin huzurunda büyük merasimle bir beyaz at kurban edilirdi. Ölen Türk Hakanlarının mezarları önünde top oynanması futbolun taşıdığı kutsallığın derecesine bir ölçüdür (5).

Fakat tüm bunlara rağmen, Orta Asya'dan Anadolu'ya göç eden Türklerin "Tebük" oyununu beraberinde getirmediği de bir gerçektir. Ne yazık ki 19. yüzyılın sonlarına gelindiğinde Türklerin futbolla hiçbir ilgileri yoktu." demiştir.

Kaynağı neresi olursa olsun, İngiltere'de 12. yüzyıldan itibaren futbol oynanmaya başlanmıştır. Halk da, soylular da bu oyunu çok sevmiştir. Ancak giderek köyler, kasabalar arasında büyük bir rekabet, önemli bir çatışmaya dönüşen futbol bu yüzden 13 Nisan 1314 tarihinde Kral II. Edward'ın fermanıyla bütün ülkede yasaklanmıştır. II. Edward bu fermanında halka şöyle seslenmiştir (5):

"Büyük bir topla şehir içinde gürültüler yapıldığı, Tanrı korusun birçok kaza, facia ve hasara sebebiyet verileceği anlaşıldı. Tanrı ve Kral adına şehir ve kasaba içinde top oynayanlar en şiddetli cezalara çarptırılacaklardır."

1848'de mevcut futbol kuralları "Cambridge Kuralları" adı altında birleştirilmiş ve bu bütünlük tüm ülkede bir futbol standardının oluşmasına yardım etmiştir. Böylece ilk okullar arası futbol maçları düzenlenmeye başlanmıştır. 1857'de ilk futbol kulübü "Sheffield Club" kurulmuştur (5).

## 2.2. STRES İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

### 2.2.1. Stres Kavramının Tanımı

Stres kavramı Latince “estrica” Fransızca “estrece” sözcüklerinden gelmektedir. Kavram 17. yüzyılda felaket, belâ, musibet, dert, keder, elem anlamlarında kullanılmıştır. 18 ve 19. yüzyıllarda ise kavramın anlamı değişmiş ve güç, baskı, zor gibi anlamlarda objelere, kişiye, organa ve ruhsal yapıya yönelik olarak kullanılmıştır. Buna bağlı olarak da stres, bu tür güçlerin etkisi ile nesne ve kişinin biçiminin bozulmasına, çarpıtılmasına karşı bir direnç anlamında kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca kelime bütünlüğünü koruma ve esas durumuna dönmek için çaba harcama halini de ifade eder (6).

Stres tepkisinin uyanmasında hem memnuniyet verici hem de sıkıntılı oluşumların etkilidir. İnsan bedeni genel olarak zevkli ve zararlı olaylar arasındaki farkı ayırt edemez. Her iki farklı durumda da beden, işlevini yerine getirmektedir. Bu nedenle hem memnuniyet verici hem de olumsuz uyarılar altında bedenin gösterdiği stres tepkisi aynıdır (7).

Stres sadece olumsuz ve kötü olarak algılanmamalıdır. İki kategoride incelenmelidir. İyi ve arzu edilen stres (eustress), kötü ya da arzu edilmeyen stres (distress). Bunlardan birincisi yaşandıkça neşe, canlılık ve kazanç sağlayan, istenmesi gereken bir durumdur. Diğeri ise kişi ve kuruma zarar veren strestir (8).

Cüceloğlu' na göre stres (9), bireyin fizik ve sosyal çevredeki uyumsuz koşullar nedeniyle, bedensel ve psikolojik sınırlarının ötesinde harcadığı gayrettir.

Bazı insanlar stresi, çıkarttığı migren, yüksek tansiyon, sinir, ülser vb. hastalıklardan yola çıkarak tanımlarlar. Bazıları ise stresi artıran değişkenler üzerinde dururlar (insanlar arasındaki iletişimsizlik, fazla iş, görev değişiklikleri, hızlı değişim gibi). Her birey stresi sezgileriyle az çok algılayabilir. Fakat insanların çoğunun stresi tanımlaması sanıldığı kadar kolay değildir. stres, her bireyin adaptasyon yeteneğine

göre verdiği tepkidir. Bazılarında pozitif etkiler (enerji, uyarılmış davranış, migren) ortaya çıkarır (10).

### **2.2.2. Stres Türleri**

Stres, hayatın vazgeçilmez bir parçasıdır. Çünkü insana çevredeki uyaranlar karşısında daha iyi davranma fırsatını verir. Sıfır stres, ölümdür. Çünkü bu durumda birey çevreden gelen etkilere tepki vermeye yetecek enerjiden yoksun demektir. Aşırı stres de ölümcül olabilir. Çünkü bu durumda birey aşırı enerji sarf etmekte ve tükenmektedir. Çözüm, her bireyin kaldırabileceği ölçüde (optimum) stres ile doyumlu ve olumlu bir hayat sürdürebilmesidir. İki tür stres vardır. Bunlardan "Olumlu Stres" (iyi stres) olumlu sonuçlar çıkartır. Kaygı yerine, zor bir amaca ulaşırken bireyi meydana getiriciliği kullanmaya yönelten, kişiye doyum ve yaşama sevinci veren strestir. "Olumsuz Stres" (kötü stres) ise; bireyin kendine güvenini kaybetmesine neden olan, yetersizlik duygularına sevk eden, çaresizlik, umutsuzluk ve hayal kırıklığı çıkartan strestir. Olumsuz stresin örgütsel çıkarıcılığı öldürücü etkisi vardır (10).

### **2.2.3. Strese Neden Olan Etmenler**

#### **2.2.3.1. Bireyler Arası İlişkiler**

Örgütteki bireyin diğerleri tarafından tanınması ve kabul edilmesi halinde olumlu ilişkiler, olumlu örgütsel ortamlar çıkartarak iş görenlerin topyekun sağlıklı olmalarında önemli bir rol oynar. Stres çıkartıcı bu ortamları genelde, işsizliğin yaygın olduğu ekonomik kriz dönemlerinde daha sık rastlanır. Bireylerarası ilişkilerde belirleyici olan en önemli öğe liderlik stilidir (10).

#### **2.2.3.2. Bireyler Arası Rekabet**

Bütün örgütlerin, para, terfi ve başka konularda sınırları vardır. Örgütte bu sınırlı olanaklara ulaşabilmek için bireyler birbirleriyle rekabet ederler. Bu rekabet önemli bir

stres kaynağıdır. Bu olumsuzluğuna rağmen, bazı işletmeler iş görenin kapasitesini maksimum düzeyde harekete geçirmek için rekabeti teşvik ederler. Bir yarışmada her zaman bir kazananın bir de kaybedenin olması normaldir. Zaferin bedeli çoğu zaman bireye oldukça pahalıya mal olmaktadır. Rekabet, bireyi gelişmeye yöneltir. Fakat aşırı rekabet örgütü yaşanmaz hale getirebilir. İş yerinin fiziksel özellikleri: İşyeri doktorları ve diğer araştırmacıların çalışmaları ortaya koymuştur ki, ısı, gürültü, ışık, titreşim, kirlilik vb. fiziksel koşullar, birey açısından kabul edilemez düzeydeyse, stres kaynağıdır. Gürültünün insanda sadece fiziksel değil psikolojik rahatsızlıklara neden olduğu bilinmektedir. İş görenin sinirsel ve fiziksel sistemini alt üst etmesinin yanında gürültü, işletmede enerji savurganlığı ve gereksiz harcamalara da neden olabilir. Birey ve bireyin içinde bulunduğu durumdan kaynaklanan dört temel öge, stres kaynağıdır. Bunlar aşağıda sırasıyla incelenmektedir (10):

**Bireyin kişiliği:** İnsanlar kişilikleriyle (bağımsızlık, esneklik, kaygı, katılık, heyecan vb. durumlarla) bağlantılı davranışlar gösterirler. Friedman ve Rosenman isimli iki kardiyologun gerçekleştirdikleri araştırmalara göre, iki kişilik tipi saptamışlardır. Bunlar A tipi kişilik ve B tipi kişiliktir. A tipi kişiliğe sahip olanlar, B tipine göre strese daha yatkındırlar ve bunların kalp-damar hastalıklarına yakalanma riskleri daha yüksektir. Streste kişilik önemli bir ögedir. Bununla birlikte stresin çıkartacağı etkinin derecesi, kişilikle görevin gerekleri arasındaki ilişkidenden daha çok etkilenmektedir.

**Bireyin fiziksel durumu:** Bireyin fiziksel açıdan iyi durumda olması strese direnç göstermesini kolaylaştıracaktır. Montreal'de Concordia Üniversitesi'nden David Sinoyor yönetiminde yapılan bir araştırmaya göre; fiziksel olarak iyi durumda olan bireylerin günlük hayattan kaynaklanan sayısız strese daha kolay karşı koyduğu belirlenmiştir.

**Stres çıkartan diğer durumlar:** İnsanların stres düzeyi, hızla değişen dünyada yaşayan insanların daha fazla yakınmalarına neden olacak kadar yükselmiştir. Stres çıkartan durumlar, bireyin kontrolünü kaybetmesine neden olur. Örneğin; terfi etmeyi bekleyen bir kişiye, ekonomik kriz nedeniyle işine son verildiğinin bildirilmesi böyle bir duruma örnektir. Bu olay karşısında iş görenin tepkisini kestirmek kolay değildir. Kalp krizi

geçirebilir, yöneticiye bağırıp çağırabilir, bir şeyler kırıp dökebilir. Bu kişide kontrol tamamen kaybolmuştur.

**Bireysel kariyer:** Örgütte çalışan her birey için planlanmış olan kariyer politikası, bireyde stres çıkartan bir diğer etkidir. Terfi, emeklilik, transfer kararını verirken yönetimin elinde herkese rasyonel davranılacağını gösteren kriterler yoksa, işgören yönetiminin kariyer konusunda adil davranmadığını düşünüyorsa, bu durumda stres düzeyi yükselecektir.

### 2.2.3.3. İş Hayatından Kaynaklanan Stres

İş stresleri de olumlu veya olumsuz olabilmektedir. Örneğin, optimum seviyedeki bir stresin çalışanı motive ederek performansını arttırabildiği (11) ve iş tatmininde ulaşmasını sağladığı gibi, olumsuz stres olarak adlandırılan aşırı stres bireyin iyi çalışmamasına ve başarısızlığa neden olabilmektedir (12). Ayrıca fiziksel veya psikolojik açıdan sorunlar yasayabilmektedir ve bu durumda da hem birey hem de örgüt açısından maliyeti oldukça fazla olmaktadır (13)

İş hayatında, bireyin çalıştığı örgüt yapısından kaynaklanan bazı eksikler de strese neden olmaktadır. Bu nedenlerden bazıları aşağıda verilmiştir (10):

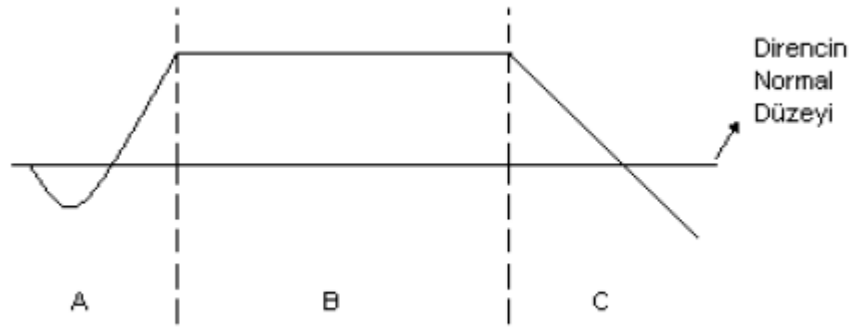
**Hiyerarşik yapı:** Her durumda başarılı olabilecek bir örgütsel yapının reçetesini vermek nasıl mümkün değilse, aynı şekilde stersin yakıcı etkisini minimize edecek evrensel bir yapı da yoktur. Sadece bazı örgütsel yapıların diğerlerine nazaran strese daha yatkın olup olmadığından söz edilebilir. Örneğin; merkezi yapılar karar almayı ve girişimciliği yavaşlatır. Bu yapılar güç çatışmaları nedeniyle rasyonel kararlardan çok politik kararların alınmasına daha uygundur.

**Örgütteki değişim ve yeniliklerin çıkarttığı belirsizlik:** Sürekli gelişen ve değişen dünyada insanlar daha fazla yenilikle karşılaşılıyor. Belirsizlik; bireyin bilgi sahibi olmadığı ya da az bilginin bulunduğu bir yeniliğin işletmede uygulamaya konulması, bir reorganizasyon çalışması vb. durumlarda ortaya çıkan değişim karşısında, bireyin kendisini çaresiz hissetmesidir. Bu durumda iş görenler yeniliğe direnç göstererek kendilerini savunmak isterler.

### 2.2.4. Stresin Aşamaları

Stres, organizmanın fizik ve ruhsal sınırlarının zorlanması ve tehdit edilmesi ile ortaya çıkan bir durumdur. Organizmanın tehdit edilmesi ve bu yüzden dengenin bozulması yukarıda anlatılan fizyolojik ve psikolojik sonuçlara ve canlılığı korumaya yönelik alarm tepkisinin yaşanmasına sebep olur. Bozulan dengenin yeniden kurulabilmesi için yeni duruma uyum sağlanması gerekir. Bu sebeple stres tepkisi “genel uyum belirtisi” olarak da adlandırılır. Genel uyum belirtisinin üç basamağı vardır. A) alarm reaksiyonu, B) direnç dönemi, C) tükenme dönemi (6). Bu üç aşama aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Şekil.1. Stresin Üç Aşaması



**Kaynak:** H.Selye 1977, Baltas ve Baltas, 2000: 6

#### 2.2.4.1. Alarm Dönemi

Organizmanın dış uyarıcıyı stres olarak ilk algıladığı durumdur. Alarm aşamasında böbrek üstü bezde yer alan adrenalin ve kortizol hormonlarının salgılanması artar. Alarm tepkisi şu belirtilerle ortaya çıkar. Göz bebekleri genişler, yüz solar, kalp atışları hızlanır, damarlar büzülür, vücuttan soğuk ter boşalır, kan şekeri yükselir, mide asit salgılanması artar. Kişi istenmeyen koşuldan ya kaçacak ya da mücadele edecektir. Stres faktörü ortadan kalkarsa gevşeme, uyku, sindirim gibi durumlarla vücudun yavaşlaması görülür. Stres durumu devam ederse direnme aşamasına geçilir (14).

#### **2.2.4.2. Direnme Dönemi**

Stres verici koşullara rağmen uyuma elverişli durum ortaya çıkarsa direnç oluşur. Bu durumda organizmanın alarm tepkisi sırasındaki belirtileri ortadan kalkar. Direnç döneminde vücudun direnci normalin üzerindedir. Organizma direnç gösteriyorsa stresi yenebilir, aksi takdirde yoğun ve sürekli gerilim organizmanın savunmasını zayıflatır ve tükenmenin başlamasına neden olur (14).

#### **2.2.4.3. Tükenme Dönemi**

Stres yaratıcı durum çok şiddetli olduğunda ve birey olumsuz etkileri engelleyemeyip bu durumla uzun süre yüz yüze kaldığında tükenme ortaya çıkar. Stresle etkili bir şekilde baş edemediğimizde bedenimizin uyum sağlama kapasitesi zorlanır. Beden stresin yarattığı baskıya dayanamaz, direncini kaybeder ve alarm dönemindeki belirtiler yeniden ortaya çıkar. Uzun süre bu belirtileri yaşamak çeşitli hastalıkları ortaya çıkarabilir. Bu hastalıklara "psikosomatik rahatsızlıklar" denir ve baş ağrısı, sırt ağrısı gibi çeşitli ağrılar, cilt problemleri, mide ve bağırsak rahatsızlıkları, kalp-damar sorunları olarak kendini gösterebilir. Bu tip fiziksel rahatsızlıkların yanında, uzun süre stresli kalmak, depresyon, kaygı bozuklukları gibi çeşitli psikolojik rahatsızlıklara da zemin hazırlayabilir (15).

Stresin hiç olmaması, bireyin yaşantısında hoş olan veya hoş olmayan hiçbir olayın olmadığına göstergesidir. Bunun tam zıddı, bireyin yaşantısında çok fazla hoş veya hoş olmayan olay varsa stresin düzeyi en üst seviyededir (16). Uygun düzeydeki stres, kişinin hayatına heyecan ve hareket katar, gelişimine yardımcı olur, alternatif geliştirmesine, farklı yaşantıları denemesine imkân verir (17).

#### **2.2.5. Stres ve Kişilik**

Kişilik, bir insanın bütün ilgilerinin, tavırlarının, yeteneklerinin, konuşma tarzının ve dış görünüşünün, çevresine duyum tarzının özelliklerini içeren bir kavram olup, insanın doğuştan getirdiği ve sonradan kazandığı niteliklerin tümüdür (18).



İnsan kalıtımsal gizil güçlerle doğan; çevresi ile etkileşerek bu gizli güçlerini geliştirebilen; ulaştığı yeterlilikleri ile yeni kültürel değerler yaratabilen bir canlıdır. Her insanın kendine özgü bir kişiliği vardır. Bu yüzden insanlar birbirlerine benzemezler (19).

Strese dayanıklılık da insandan insana değişmektedir. Bazı insanlar daha şiddetle ve süratle alarm durumuna geçerek stresten daha çabuk etkilenirlerken, bazı insanlar ise daha yavaş ve daha geç alarm durumuna geçerler. Aynı şekilde bazı insanların strese dayanıklılığı daha uzundur bazılarının ise daha kısadır. Yine bazı insanların direnç düzeyleri diğer insanlara göre daha düşük veya daha yüksek olabilir (20).

Kalıtımsal olarak stres kimi insanlarda depresyonla sonuçlanırken, kimi insanlar bundan etkilenmez (21). 20. yüzyılın ikinci yarısında hızla gelişen teknoloji ve insanların kişilik özelliklerine bağlı olarak kalp krizi vakalarında büyük bir artış gözlenmiştir (22).

1950'li yıllarda iki kardiyolog, Friedman ve Rosenman A Tipi Davranış Tarzı denen kişilik tipini saptadılar. Araştırma bulgularına göre, kolesterol yüksekliği, tansiyon ve kalıtım gibi geleneksel kalp hastalığı risk etmenlerinin kronik kalp yetmezliklerini açıklamada yetersiz kaldığı görüldü. Bu hastalık kalbe yeterli oksijen sağlanamamasından kaynaklanıyordu. Bu nedenle doktorlar hastaları ile yaptıkları gözlem sonucunda kişi davranışı ve özelliklerini belirlemeye çalıştılar ve sonuçta A ve B tipi kişilik özelliklerini buldu (23).

#### **2.2.5.1. A Tipi Kişilik**

A tipi davranış özellikleri genellikle acele konuşmak, diğer insanlarla konuşurken acele etmek, hızlı yemek, sırada beklemekten nefret etmek, asla bir şeye yetişmek durumunda olmamak, zamanın elverdiğinden daha fazla etkinlikle dolu bir programa sahip olmak, zamanı boşa harcamaktan nefret etmek, aynı anda birden çok şeyi yapmaya çalışmak, yavaş insanlara karşı sabırsızlık, dinlenme, dostluk veya zevk

verici şeyler için çok az zaman ayırmaktır. Tip A sendromu, başa geçmek için bir mücadele ve başarı için zamana karşı sürekli, bir yarış biçiminde görülür (24).

A tipi insan yüksek sesle ve çabuk konuşur, alıntı, göze batan sözcükler kullanır, özellikle vurgulamak istediği sözcükleri tekrarlar ve başkaları konuşurken onların sözünü sık sık keser (25). Friedman ve Rosenman' a göre A tipi davranış gösteren kişilik tipinin özellikleri şunlardır (26):

- Zamanı iyi kullanma konusunda hassastır.
- Oldukça saldırgan ve rekabetçidir.
- Sürekli hareket etmeyi sever ve hızlı yemek yemek alışkanlığındadır.
- Aynı anda iki işi yapmak ister.
- Sabırsızdırlar ve beklemekten nefret eder.
- İşe yöneliktir ve işi zamanında bitirmeye önem verir.
- Rakamlarla boğuşur ve başarıyı kazanma derecelerini ölçmeye çalışır.
- Güçlü bir motivasyonu vardır.
- Kendisine aşırı güveni vardır.
- İşlerinde yüksek kaygı taşır.
- Çabuk karar verir.
- Randevularına tam saatinde gider ve başkalarında da aynı duyarlılığı ister.
- Duyarlı bir kişilik yapısı vardır.

Bu kişilikte olan insanlar sürekli mücadeleciler, başkaları ile yarışma halinde olan başarısızlığa tahammül edemeyen, başka insanlarla sürekli çatışan, kazanmak ve başarıya ulaşmak için işlerini her şeyden çok önemseyen kimselerdir. Bu tip insanlar sürekli stres yaşarlar ve genç yaşlarda stresin getirdiği sorunları yaşarlar (20).

#### **2.2.5.2. B Tipi Kişilik**

B tipi kişilik özelliğine sahip olanlar ise, daha rahat, daha uysal, daha az rekabetçidirler. A tipi kişilik özelliklerine sahip olan bireylerin küçük ayrıntılara takıldıkları yerlerde, B tipi kişilik özelliklerine sahip olanlar olaylara daha farklı yönlerden bakabilirler. Bu tür kişiliktekilerin yaşama dair fazla beklentileri yoktur;

telaşları daha az, kaygıları daha düşüktür. B tipi kişilik özeliğine sahip olanlar tehdit karşısında fevri hareket etmez, daha kontrollü ve dengeli tepki gösterirler (27).

İş konusunda çok rahat olmak, zaman ve başarı ile pek ilgilenmemek, işte kalite arayışı, başkalarıyla yarışmamak, sakin ve açık konuşmak, kendisinden emin olmak, sağlığına düşkün ve boş vakti bol olmak, çevreye açık ve sosyal yaşamı seven bir özellik taşımak, B tipi bireyin kişilik özelliklerindedir (14).

Friedman ve Rosenman' a göre; B Tipi Davranış özellikleri şunlardır (26):

- İvedilik ve sabırsızlık düşüncesi yoktur.
- Gösteri meraklısı değildir ve sorulmadıkça başarısını ve yaptıklarını tartışma ihtiyacı duymaz.
- Oyunu yarışmak için değil, hoşça zaman geçirmek için sever.
- Suçluluk duymadan dinlenir.
- Sosyal değerler için fazla kaygılanmaz.
- Zaman esiri olmaz.
- Ekiple kolayca çalışır.
- Karar vermede aceleci değildir.
- Özel hayatları ile iş hayatları arasında kolayca sınır koyabilir.
- Eve döndüklerinde günlük hayattan tamamen uzaklaşabilir.

Bu tip kişiler başkaları ile yarışmaktan ve iddialaşmaktan hoşlanmaz. Mükemmelere erişmek için çaba göstermez, heyecan ve telaşa kapılmazlar, amirleri tarafından başarılarının takdir edilmesine çok önem vermezler. Her şeyi ciddiye almazlar, en ciddi konularda dahi işin espritüel tarafını bulur, etrafındaki insanları yatıştırır ve rahatlatırlar. Ailelerine ve hobilerine zaman ayırırlar. Kendilerine ve diğer insanlara karşı hoşgörü ve tolerans düzeyleri yüksektir. Bu tip davranışlar stres düzeylerini düşürücü bir etki yapar ve bu kişiler stresin doğurduğu sorunları daha az hissederler (20).

### 2.3. Konuyla İlgili Yapılan Çalışmalar

Banu SAYINER, Rıdvan EKMEKÇİ, Didem SÖZEN ve Mark ANSHEL “Basketbol Hakemlerinin Stres Kaynakları Ve Başa Çıkma Yöntemleri” isimli çalışmalarında basketbol hakemlerinin stres kaynakları ve bu stres kaynakları ile başa çıkma yöntemlerini incelemişlerdir. Stres kaynakları ve başa çıkma yollarını tespit etmek için Basketbol Hakemleri Stres Anketi (BHSA; Anshel ve Weinberg, 1996) kullanılmıştır. Anket 2008 – 2009 sezonunda Türkiye basketbol federasyonuna bağlı 90 A ve B klasmanı hakeme uygulanmıştır. Veriler tanımlayıcı istatistiksel tekniklerle (frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma ve frekans) analiz edilmiştir. Analizler sonucu BHSA’nde yer alan 14 stres kaynağı incelendiğinde en önemli stres kaynağının “partnerle problem yaşamak” ( $3.20 \pm 0.90$ ) olduğu bulunmuştur. En önemsiz stres kaynağı ise “başka birinin sakatlığı”dır ( $1.54 \pm 0.74$ ). Hakemlerin stres kaynakları ile başa çıkma yöntemleri olarak en yüksek ortalama değer “pozitif bilişsel yaklaşım” ( $3.29 \pm 0.56$ ) alt boyutuna ait olduğu bulunmuştur. Hakemlerin stres kaynakları ile başa çıkma yöntemi olarak “negatif bilişsel yaklaşım” ise en düşük ortalama değere sahiptir ( $1.44 \pm 0.35$ ). Hakemlerin belirttikleri en önemli beş stres kaynağını ile başa çıkma yöntemi olarak “pozitif bilişsel yaklaşım” hakemler tarafından bu beş stres kaynağı için en çok kullanılan yöntem olarak bulunmuştur (28).

Asaf ÖZKARA, Vesile YILMAZ ve Ziya KORUÇ’un, “ Futbol Antrenörlerinin Motivasyonel Boyutları Ve Kaygı Düzeylerinin Spor Yaşantıları Süresince Gösterdikleri Stres Belirtileri İle Karşılaştırılması ” isimli makalelerinde, futbol antrenörlerinin motivasyonel boyutları ve kaygı düzeylerinin spor yaşantıları süresince gösterdikleri stres belirtileri ile ilişkisini ortaya koymuşlardır. Çalışmaya yaş ortalamaları  $39.81 \pm 8.31$  yılolan 1065 antrenör katılmıştır. Antrenörlere, "Yarışma Durumluk Kaygı Envanteri" (eSAI-2), "Sparda Motivasyon Ölçeği" (SMS) ve futbol antrenörleri için hazırlanan bir anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler betimsel istatistikler, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Tekniği ve Çok Yönlü Varyans Analizi Anova kullanılarak değerlendirilmiştir. Antrenörlerin Dışsal Motivasyon  $\{F(6,1057).=4.107; p<0,001\}$  ve Motivasyonsuzluk  $\{F(6, 1058).=3.841; p<0.05\}$  boyutları öğrenim düzeyine göre önemli düzeyde farklılık göstermiştir. Antrenörlerin

Dışsal Motivasyon  $\{F(6,1057).=4.192; p<0.001\}$  ve Motivasyonsuzluk  $\{F(6, 1058).=3.561; p<0.05\}$  boyutları çalıştırdıkları takımların düzeyine göre önemli düzeyde farklılık göstermiştir. Elde edilen sonuçlar, antrenörlerin öğrenim düzeyi düştükçe Dışsal Motivasyon ve Motivasyonsuzluk düzeylerinin de buna paralelolarak artacağını ortaya koymaktadır. Antrenörlerin Bedensel Kaygı düzeyi ve antrenörlük dönemi sakatlıkları arasında  $\{r(1048).= .463; p<0.05\}$  pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Antrenörlerin Bedensel Kaygı düzeyi ve antrenörlük dönemi hastalıkları arasında  $\{r(1023).=.167; p<0.05\}$  ise pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Antrenörlerin Bilişsel Kaygı düzeyleri ve antrenörlük dönemi sakatlıkları arasında  $\{r(1048).= .235; p<0.05\}$  pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Antrenörlerin %65.6' sı mide rahatsızlığı geçirdiklerini belirtmişlerdir. Antrenörlerin % 57.7' si ise (N: 615) spor yaşantıları boyunca stres belirtisi gösterdiklerini söylemişlerdir (29).

Cem SATMAN'ın “ Futbol Hakemlerinin Kararları Üzerinde Seyirci Sesinin Etkisinin İncelenmesi ” isimli çalışmasında, futbol hakemlerinin kararlarında etkili olabilecek kalabalık seyirci topluluğunun sesinin, hakemlik deneyiminin ve hakemlik seviyesi değişkenlerinin incelenmesidir. Bu genel amaçla, Ankara bölgesinde bulunan 149 hakeme ulaşılmıştır. Hakemler, bu araştırma için araştırmacı tarafından özel olarak hazırlanan deneysel ortama alınmışlardır. Deneysel ortamda hakemlerin verecekleri kararları incelemek için, Türkiye Süper Ligi ile Avrupa'daki farklı ülkelerin profesyonel futbol liglerinde 2000-2004 yılları arasında oynanan maçlardan 18 pozisyon seçilmiştir. Gerçek futbol maçlarından seçilen bu pozisyonlar hakemlere sesli ve sessiz olmak üzere iki farklı koşulda sunulmuştur. Araştırma grubunda yer alan 149 hakemin 59'u profesyonel liglerde, 90'ı amatör liglerde görev yapmaktadır. Hakemler deneyimlerine göre iki kategoriye ayrılmışlardır. Hakemlik geçmişleri 1-4 yıl arasında olanlar “deneyimsiz hakem” olarak, hakemlik geçmişleri 5 yıl ve üzerinde olanlar ise “deneyimli hakem” olarak kategorilendirilmiştir. Hakemler klasmanlarına göre de “profesyonel” ve “amatör” olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadırlar. Araştırma grubundaki hakemlerin yaklaşık yarısı (n=74), sunulan pozisyonları maçtaki seyircilerin seslerinin de duyulabildiği “ sesli koşulda ”, diğer yarısı ise (n=75). seyirci sesinin duyulmadığı (sesin araştırmacı tarafından kasıtlı olarak kesildiği) “sessiz koşul”da izlemiştir. Bu yapılan araştırmada, hakemlerin sesli ve sessiz ortamlarda verdikleri

kararlar arasında genel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna varılmıştır. Ancak çapraz tablolar incelendiğinde, .05 düzeyinde anlamlı olmayan farklılıklara rastlanmıştır. Genel olarak, deneyimli ve deneyimsiz olarak sınıflandırılan hakemlerin verdikleri kararlar arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ancak çapraz tablolar incelendiğinde Deneyimsiz hakemlerin 12 pozisyonda “ihlal yok” kararını verip oyunu devam ettirme bakımından deneyimlilere göre daha fazla oranda yer aldıkları görülmüştür. Hakemlerin müsabaka yönettikleri liglere göre sınıflandırılıp yapılan analizde ise, profesyonel liglerde görev yapan hakemlerin, amatör liglerde görev yapan hakemlere göre kart göstermeye daha eğilimli oldukları bulgusuna erişilmiştir. Ayrıca amatör liglerde görev yapan hakemler, yüzdeler olarak anlamlı farklılık olmasa da pozisyonların genelinde ‘İhlal yok’ veya ‘ihlal var kart gerekmez’ seçeneğini daha fazla seçme eğilimindedirler. Amatör liglerde görev yapan hakemlerin büyük kısmı aynı zamanda deneyimsiz hakemler kategorisinde de yer aldıklarından, bu bulgu deneyimlideneyimsiz hakemlerin kararlarından elde edilen sonuçları desteklemektedir. Hakemlerin pozisyonları sesli ve sessiz izlemelerine göre sınıflandırıldığı analizdeki çapraz tablolarda ise, pozisyonları sesli olarak izleyen hakemlerin pozisyonlarda, pozisyonları sessiz olarak izleyen hakemlere göre daha fazla kart gösterdikleri görülmüştür. Pozisyonları sesli ve sessiz izleyen hakemlerin oyunu durdurma eğilimine bakıldığında, sesli ortamda pozisyonları izleyen hakemlerin sessiz ortamda izleyenlere göre oyunu durdurmaya daha çok eğilimli oldukları görülmüştür. Bu sonuç da daha önce belirtilen sesli ortamda maçı izleyen hakemlerin daha katı cezalandırma eğiliminde olduklarını desteklemektedir (30).

Yılmaz AYBEY’in “ Türkiye Süper Lig Takımlarından Gaziantepspor’un Müsabaka Öncesi Ve Müsabaka Sonrası Kaygı Düzeyi ” isimli tezinde; Gaziantepspor’da futbol takımında oynayan futbolcuların müsabaka öncesi ve müsabaka sonrasında kaygı düzeylerini incelemek amacıyla 29 kişiye durumluk ve sürekli kaygı testleri uygulanmıştır. Bu çalışma, futbol federasyonunun süper lig fikstürünün 28. haftasına denk gelen Gaziantepspor – Ankaragücü maçında yapılmıştır. Araştırmaya Gaziantepspor – Ankaragücü maçı kadrosuna alınan Gaziantepspor’lu futbolcular katılmıştır. Araştırma sonucu 29’u sıradan 17’si futbolcu olmak üzere 46 kişiye durumluk ve sürekli kaygı testleri yapılmış olup; testler, müsabakadan bir gün

önce, müsabaka öncesi ve müsabaka sonrası olmak üzere üç aşamada uygulanmıştır. Futbolcuların kaygı puanları arasındaki farkları belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi uygulandı. Yapılan test sonucu elde edilen sonuçlara göre; kontrol grubu durumluk kaygı düzeyi  $37,03 + 6,32$ , müsabakadan 1 gün önce değişken durumluk kaygı düzeyi  $39,17 + 9,88$  müsabakadan önce durumluk kaygı düzeyi  $36,23 + 10,61$ ; müsabakadan sonra durumluk kaygı düzeyi  $28,05 + 3,91$  olarak bulunmuştur. Durumluk kaygı düzeyi arasındaki ilişkilerde istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmuştur (  $P < 0,05$  ). Kontrol grubu sürekli kaygı düzeyi ise;  $36,37 + 6,88$ ; müsabakadan bir gün önce sürekli kaygı düzeyi  $42,82 + 7,59$  müsabaka öncesi sürekli kaygı düzeyi  $41,64 + 6,31$ ; müsabaka sonrası sürekli kaygı düzeyi  $38,05 + 7,63$  olarak bulunmuştur. Sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişkilerde müsabaka öncesi ve sonrasında anlamlı farklar tespit edilmiştir (  $P < 0,05$  ). Sürekli kaygı düzeyleri ve durumluk kaygı düzeyleri karşılaştırıldığında sürekli kaygının müsabaka öncesi ve müsabaka sonrasındaki durumluk kaygı ile ilişkili olduğu bulunmuştur ( $P < 0,05$ ).

Sonuç olarak futbolcularda dış etmenler (müsabakanın önemi hava ve saha şartları, taraftar baskısı, puan durumundaki yeri) kaygı düzeyini etkilediği söylenebilir.. Çalışmada, müsabaka öncesi durumluk kaygı verileri yüksek değer olarak bulunmuştur. Müsabakayı kazanmak, hedefe ulaşmış olmak, takım başarısı daha sonra durumluk kaygı düzeyinin azalmasına neden olmuştur (31).

K.A. ERMAN, A. ŞAHAN ve S. CAN'ın “ Sporcu Bayan ve Erkeklerde Sürekli Kaygı Düzeyinin Karşılaştırılması ” isimli makale çalışmalarında; Sporcu bayan ve erkeklerde Sürekli Kaygı Düzeyinin (SKD) karşılaştırmıştır. Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekkulu'nda öğrenim gören değişik spor branşlarında spor yapmış ya da yapmakta olan 17-27 ( $21,77 \pm 2,08$  yıl) yaşları arasında değişen 50 bayan, 50 erkek toplam 100 üniversite öğrencisi bu çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmaya katılan tüm deneklere Spielberg'in Durumluluk ve Sürekli Kaygı Envanterinin Sürekli Kaygı Ölçeği uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre SKD Bayanlar:  $41,56 \pm 7,87$ ; Erkekler:  $39,86 \pm 9,05$  puan bulunmuştur. Bu bulgulara göre bayanlar ve erkekler arasında anlamlı farka rastlanmamıştır ( $p > 0,05$ ). Sonuç olarak cinsiyet farklılığının Sürekli Kaygı Düzeyini etkileyen bir parametre olmadığı söylenebilir (32).

Meltem Onay ÖZKAYA, Volkan YAKIN ve Tuğba EKİNCİ “Stres Düzeylerinin Çalışanların İş Doyumu Üzerine Etkisi Celal Bayar Üniversitesi Çalışanları Üzerine Ampirik Bir Araştırma” isimli çalışmalarında stresle iş doyumunu arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Yapılan araştırmanın üç temel amacı bulunmaktadır. Bunlardan ilk ikisi; çalışanların demografik özellikleri ve stres düzeyleri ile iş doyumunu arasındaki, üçüncüsü ise; iş doyumunu ile stres düzeyi arasında bir ilişkinin olup olmadığını tespit edebilmektir. Bu amaçlara ulaşabilmek için, Celal Bayar Üniversitesi’nde görev yapan idari ve akademik personele “iş stresi ve iş doyumunu”yla ilgili anket yapılmıştır. Araştırma sonuçları göstermektedir ki; akademik ve idari personelin buldukları bölümler açısından stres faktörünün derecesi, iş doyumunu etkilemektedir (33).

Bilal ÇOBAN’ın “ Genç ve Büyük Bayan Milli Hentbolcularda Bir Haftalık Kampın Kaygı Üzerine Etkisi ” isimli makale çalışmasında, genç ve büyük bayan milli hentbolcularda bir haftalık kampın kaygı üzerine etkisi araştırılmıştır. Araştırma, Antalya’da yapılan milli takım kampında, yaş ortalamaları  $24\pm 5,35$  olan 17 büyük bayan ve yaş ortalamaları  $17,44\pm 0,98$  olan 18 genç bayan toplam 35 bayan hentbolcuya uygulanmıştır. Araştırmada, kaygıyı ölçmek amacıyla Competitive State Anxiety Inventory (CSAI-2) ve State Trait Anxiety Inventory (STAI) kaygı envanterleri kullanılmıştır. Veriler kampın ilk günü ve son günü olmak üzere iki aşamada toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizi için betimleyici istatistik yöntemler, Mann-Whitney U ve Wilcoxon testi kullanılmıştır. Araştırmada hata payı 0,05 olarak kabul edilmiştir. Çalışmada elde edilen veriler Windows için SPSS programında analiz edilmiştir. İstatistiksel analizler sonucunda, genç ve büyük bayanların ön ve son test sonucunda sadece bilişsel kaygıda istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ( $p<0.05$ ). Genç bayan hentbolcuların ön test ve son testleri sonucunda durumluk ve bilişsel kaygı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ( $p<0.05$ ). Büyük bayan hentbolcuların ön test ve son testleri sonucunda durumluk ve kendine güven puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ( $p<0.05$ ). Elde edilen istatistiksel analizler sonucunda sadece durumluk kaygı da fark çıkmasının sebebi, testin kampın son günü yapılan müsabaka öncesi alınmış olmasından kaynaklanmış olabilir (34).



### **3. GEREÇ VE YÖNTEM**

#### **3.1. Materyal ve Yöntem**

Araştırmada emniyet güçlerinde görev yapan çevik kuvvet polislerin mesleki stres düzeylerinin düzenli olarak sportif faaliyete katılma durumu ile ilişkisinin araştırılması için anket yöntemi uygulanmıştır. Araştırma çerçevesinde Kütahya ve Urfa illerinde görev yapan toplam 118 çevik kuvvet polisi üzerinde anket uygulaması yapılmıştır.

#### **3.2. Çalışma Evreni**

Araştırmanın evrenini çevik kuvvet polisleri ve tükenmişlik dereceleri, örneklemini ise Kütahya ve Urfa illerinde görev yapan toplam 118 çevik kuvvet polisi oluşturmaktadır.

#### **3.3. Genel Protokol**

Araştırmada kullanılan anket formunun uygulanması için, araştırmanın devam ettiği dönemde bağlı olunan sosyal bilimler enstitüsüne yazılı olarak başvurulmuş, ancak enstitü değişimi dönemine rast geldiği için sözlü izin alınabilinmiştir. Anket formunun emniyet güçlerinde uygulanabilmesi için araştırmanın yapıldığı illerdeki emniyet müdürlüklerine anket formunun bir örneği ile birlikte dilekçe ile başvurulmuş, buralardan yazılı izinler alınmıştır. Anket formunun uygulanması sırasında katılımcılara bu izin belgesi istenmeden gösterilmiştir.

Anket uygulamasının yapılmasında araştırmacı belirlenen illerde görev yapan meslektaşları ile birebir görüşmek sureti ile anketlerin doldurulmasını sağlamıştır. Anket uygulamalarının yapılması aşamasında emniyet güçlerinde görev yapan çevik kuvvet polislerinin ekip görev değişimi esnasında görevi devreden polislere konu ile ilgili kısa bir bilgi verilmiş ve anket uygulamasına katılmak isteyip istemedikleri sorulmuştur. Katılımcıların tamamı gönüllü olup, ankete katılım tam olmuştur. Araştırma grubu öncüllerinin tam olarak yanıtlanması için her bir öncül katılımcılara

araştırmacı tarafından okunmuş, verilen yanıtlar anket formuna araştırmacı tarafından işaretlenmiştir.

Maslach Tükenmişlik Ölçeğinde puanlama sonucunda alt ölçek puanları elde edilmektedir. Alt ölçek puanları, her madde için 0: hiçbir zaman, 4: her zaman olarak 5 li likert tipi derecelemeye göre değerlendirilerek elde edilmektedir. Duygusal tükenme ve duyarsızlaşma alt ölçeğinden alınan yüksek puan, buna karşın kişisel başarı alt ölçeğinden alınan düşük puan tükenmişliği göstermektedir (Sucuoğlu ve Kuloğlu, 1996).

### **3.4. Araştırma Tekniği**

Araştırmada katılımcıların mesleki tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesinde, Maslach ve Jackson (1981) tarafından geliştirilen Maslach Tükenmişlik Ölçeği (Maslach Burnout Inventory-MBI) kullanılmıştır. Toplam 22 maddeden oluşan ölçek tükenmişliği Duygusal Tükenme, Duyarsızlaşma ve Kişisel Başarı Duygusunda Azalma olmak üzere üç alt boyutta değerlendirmektedir.

Duygusal Tükenme alt ölçeği, kişinin mesleği tarafından tüketilmiş veya aşırı yüklenilmiş olmayı ifade etmektedir. Bu alt ölçekte yorgunluk, bıkkınlık ve duygusal enerjinin azalması ile ilgili 8 madde yer almaktadır. Bunlar 1., 2., 3., 6., 8., 13., 16., ve 20. maddelerdir.

Duyarsızlaşma alt ölçeği, bireyin bakım ve hizmet verdiklerine karşı, duygudan yoksun bir biçimde, bireylerin kendine özgü birer varlık olduklarını dikkate almaksızın davranmalarını tanımlar. Altı maddeden olu an duyarsızlaşma alt ölçeğinde 5, 10, 11, 15, 21 ve 22. maddeler yer almaktadır.

Kişisel Başarı Duygusunda Azalma alt ölçeği, insanlarla çalışan bir kimsede yeterlilik ve başarıyla üstesinden gelme duygularını tanımlar. Bu ölçek 8 maddeden oluşmakta ve 4., 7., 9., 12., 14., 17., 18. ve 19. maddelerini içermektedir (Çam, 1992).

Duygusal tükenmişlik ve duyarsızlaşma boyutları olumsuz, kişisel başarı duygusunda azalma boyutu olumlu ifadelerden oluşmaktadır. Bu nedenle her alt

boyutun puanı ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Duygusal tükenme ve duyarsızlaşma alt ölçeklerinden alınan puanların yüksek olması, kişisel başarı duygusunda azalma alt ölçeğinden alınan puanın ise düşük olması tükenmişliği göstermektedir (Çam, 1992).

**Tablo 2. 1. Maslach Ölçeği Soruları**

No	Soru
1	İşimden soğuduğumu hissediyorum.
2	İş dönüşü kendimi ruhen tükenmiş hissediyorum.
3	Sabah kalktığımda bir gün daha bu işi kaldıramayacağımı düşünüyorum.
4	İşim gereği karşılaştığım insanların ne hissettiğini hemen anlarım.
5	İşim gereği bazı insanlara sanki insan değilmişler gibi davrandığımı fark ediyorum.
6	Bütün gün insanlarla uğraşmak benim için gerçekten çok yıpratıcı.
7	İşim gereği insanların sorunlarına en uygun çözüm yollarını bulurum.
8	Yaptığım işten tükendiğimi hissediyorum.
9	Yaptığım iş sayesinde insanların yaşamına katkıda bulunduğuma inanıyorum
10	Bu işte çalışmaya başladığımdan beri insanlara karşı sertleştim.
11	Bu işin beni giderek katılaştırmasından korkuyorum.
12	Çok şeyler yapabilecek güçteyim.
13	İşimin beni kısıtladığını hissediyorum.
14	İşimde çok fazla çalıştığımı hissediyorum.
15	İşim gereği karşılaştığım insanlara ne olduğu umurumda değil.
16	Doğrudan doğruya insanlarla ile çalışmak bende çok fazla stres yapıyor.
17	İşim gereği karşılaştığım insanlar ile aramda rahat bir hava yaratırım.
18	İnsanlarla yakın bir çalışmadan sonra kendimi canlanmış hissedirim.
19	Bu işte birçok kayda değer başarı elde ettim.
20	Yolun sonuna geldiğimi hissediyorum.
21	İşimde duygusal sorunlara serinkanlılıkla yaklaşırım.
22	İşim gereği karşılaştığım insanların bazı problemlerini sanki ben yaratmışım gibi davrandıklarımı hissediyorum.

### 3.5. Analiz Yöntemleri ve Uygulanan Teknikler

Araştırmada anket formundan elde edilen veriler SPSS 17.0 for Windows programında analiz edilmek üzere Microsoft Excel programına aktarılmıştır. Demografik özelliklerin değerlendirilmesinde frekans analizi, hipotezlerin değerlendirilmesinde  $\alpha=0.05$  anlamlılık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare analizleri yapılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğin genel geçerli bir ölçek olması nedeni ile faktör analizi ve güvenilirlik analizi yapılmamıştır.

## 4. BULGULAR

### 4.1. Katılımcıların Genel Özellikleri

#### 4.1.1. Cinsiyet

Araştırmaya katılan çevik kuvvet polislerinin cinsiyete göre dağılımlarını belirlemek için anketlerden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Bu sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 4. 1.** Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

		Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Kümülatif Yüzde %
Geçerli	Bay	105	89,0	89,0	89,0
	Bayan	13	11,0	11,0	100,0
	Toplam	118	100,0	100,0	

#### 4.1.2. Yaş

Araştırmaya katılan çevik kuvvet polislerinin yaşlarına göre dağılımlarını belirlemek için anketlerden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 4. 2.** Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları

		Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Kümülatif Yüzde %
Geçerli	20-25	34	28,8	28,8	28,8
	26-30	43	36,4	36,4	65,3
	31-35	26	22,0	22,0	87,3
	36-45	15	12,7	12,7	100,0
	Toplam	118	100,0	100,0	

Tabloya göre katılımcıların %28,8'i (34 kişi) "20-25 arası"; %36,4'ü (43 kişi) "26-30 arası"; %22,0'si (26 kişi) "31-35 arası" ve %12,7'si (15 kişi) "36-45 arası" yaşa sahip olduklarını belirtmişlerdir.

#### 4.1.3. Eğitim Durumu

Araştırmaya katılan çevik kuvvet polislerinin eğitim durumlarına göre dağılımlarını belirlemek için anketlerden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 4. 3.** Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

		Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Kümülatif Yüzde %
Geçerli	Lise	64	54,2	54,2	54,2
	Lisans	45	38,1	38,1	92,4
	Lisansüstü	9	7,6	7,6	100,0
	Toplam	118	100,0	100,0	

Tabloya göre katılımcıların %54,2'si (64 kişi) lise, %38,1'i (45 kişi) lisans ve %7,6'sı (9 kişi) lisansüstü mezunu olduklarını belirtmişlerdir.

#### 4.1.4. Aylık Gelir

Araştırmaya katılan çevik kuvvet polislerinin aylık gelirlerine göre dağılımlarını belirlemek için anketlerden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 4. 4.** Katılımcıların Aylık Gelirlerine Göre Dağılımları

		Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Kümülatif Yüzde %
Geçerli	1501-2000	83	70,3	70,3	70,3
	2001*2500	6	5,1	5,1	75,4
	2001-3000	29	24,6	24,6	100,0
	Toplam	118	100,0	100,0	

Tablodan da görüleceği gibi katılımcıların %70,3'ü (83 kişi) "1501-2000 TL"; %5,1'i (6 kişi) "2001-2500 TL" ve %24,6'sı (29 kişi) "2001-3000TL" aylık gelire sahip olduklarını belirtmişlerdir.

#### 4.1.5. Mesleki Kıdem

Araştırmaya katılan çevik kuvvet polislerinin mesleki kıdemlerine göre dağılımlarını belirlemek için anketlerden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 4. 5.** Katılımcıların Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları

		Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Kümülatif Yüzde %
Geçerli	1-3 yıl	71	60,2	60,2	60,2
	4-8 yıl	32	27,1	27,1	87,3
	8-10 yıl	15	12,7	12,7	100,0
	Toplam	118	100,0	100,0	

Tabloya göre katılımcıların %62,2'si (71 kişi) "1-3 yıl"; %27,1'i (32 kişi) "4-8 yıl" ve %12,7'si (15 kişi) "8-10 yıl" arası mesleki deneyime sahip olduklarını belirtmişlerdir.

#### 4.1.6. Sportif Faaliyetlere Katılma

Araştırmaya katılan çevik kuvvet polislerinin sportif faaliyetlere katılma durumlarına göre dağılımlarını belirlemek için anketlerden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 4. 6.** Katılımcıların Sportif faaliyetlere Katılma Durumlarına Göre Dağılımları

		Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Kümülatif Yüzde %
Geçerli	Evet	63	53,4	53,4	53,4
	Hayır	55	46,6	46,6	100,0
	Toplam	118	100,0	100,0	

Tablodan da anlaşılacağı gibi katılımcıların %53,4'ü (63 kişi) düzenli olarak sportif faaliyetlere katıldıklarını ve %46,6'sı (55 kişi) düzenli olarak sportif etkinliklere katılmadıklarını belirtmişlerdir.

#### 4.1.7. Sportif Faaliyetlere Katılma Sıklığı

Araştırmaya katılan çevik kuvvet polislerinin sportif faaliyetlere katılma sıklıklarına göre dağılımlarını belirlemek için anketlerden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 4. 7.** Katılımcıların Sportif Faaliyetlere Katılma Sıklıklarına Göre Dağılımları

		Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Kümülatif Yüzde %
Geçerli	Haftada bir	23	19,5	36,5	36,5
	Haftada birden Fazla	6	5,1	9,5	46,0
	Ayda bir	34	28,8	54,0	100,0
	Toplam	63	53,4	100,0	
Missing	System	55	46,6		
Toplam		118	100,0		

Tabloya göre katılımcıların %19,5'i (23 kişi) "Haftada bir"; %5,1'i (6 kişi) "haftada birden fazla" ve %28,8'i (34 kişi) "Ayda bir" sportif faaliyetlere katıldıklarını belirtmişlerdir. Düzenli olarak sportif faaliyetlere katılmayan 55 katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir.

Düzenli olarak sportif faaliyetlere katılan katılımcıların kendi içindeki sportif faaliyetlere katılma oranları ise sırası ile %36,5; %9,5 ve %54,0'dır.

#### 4.1.8. Sportif Faaliyet Türü

Araştırmaya katılan çevik kuvvet polislerinin katıldıkları sportif faaliyet türlerine göre dağılımlarını belirlemek için anketlerden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 4. 8.** Katılımcıların Katıldıkları Sportif Faaliyete Göre Dağılımları

		Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Kümülatif Yüzde %
Geçerli	Basketbol	7	5,9	13,0	13,0
	Futbol	47	39,8	87,0	100,0
	Toplam	54	45,8	100,0	
Missing	System	64	54,2		
Toplam		118	100,0		

Tabloya göre katılımcıların %5,9'u (7 kişi) basketbol ve %39,8'i (47 kişi) futbol etkinliklerine katıldıklarını belirtmişlerdir. Düzenli olarak sportif faaliyetlere katılan 9 katılımcı bu öncüle yanıt vermemiştir.

#### **4.2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark**

Spor yapan ve yapmayan çevik kuvvet polislerinin duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın belirlenmesi için polislerin yaşa, eğitim durumuna, cinsiyete ve mesleki kıdemlerine göre  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı. Test sonuçları aşağıda verilmiştir.

##### **4.2.1. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Yaşlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark**

###### **Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark**

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin yaşlarına göre duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin yaşlarına göre almış oldukları duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(14)}=23,452$ ;  $p>0.05$ ).



**Tablo 4. 9.** Spor Yapan Polislerin Yaşlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark

		Duygusal Tükenmişlik								Toplam
		8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00	16,00	
Yaş 20-25	N	1	1	3	3	0	5	1	2	16
	%	6,3%	6,3%	18,8%	18,8%	,0%	31,3%	6,3%	12,5%	100,0%
26-30	N	4	4	1	5	5	3	6	6	34
	%	11,8%	11,8%	2,9%	14,7%	14,7%	8,8%	17,6%	17,6%	100,0%
31-35	N	4	3	0	1	2	0	3	0	13
	%	30,8%	23,1%	,0%	7,7%	15,4%	,0%	23,1%	,0%	100,0%
Toplam	N	9	8	4	9	7	8	10	8	63
	%	14,3%	12,7%	6,3%	14,3%	11,1%	12,7%	15,9%	12,7%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Tablodaki veriler incelendiğinde, spor yapan polislerden 20-25 yaş arası olanların %31,3'ü 14 duygusal tükenmişlik puanı almıştır. 26-30 yaş arası polislerde dağılım 15 ve 16 puanda yoğunlaşırken, duygusal tükenmişlik puanı en düşük olan yaş grubunun 31-35 yaş arası olduğu görülmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, spor yapan polislerin yaşlarının ilerlemesi ile birlikte, duygusal tükenmişlik düzeyleri arasındaki farkın arttığı görülmüştür. Yaşı daha fazla olan ve spor yapan polislerde duygusal tükenmişlik düzeyi daha düşük bulunmuştur.

#### **Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark**

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin yaşlarına göre duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin yaşlarına göre almış oldukları duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(21)}=23,140$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 10.** Spor Yapmayan Polislerin Yaşlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark

		Duygusal Tükenmişlik								Toplam
		8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00	16,00	
Yaş 20-25	N	3	0	6	3	1	0	3	2	18
	%	16,7%	,0%	33,3%	16,7%	5,6%	,0%	16,7%	11,1%	100,0%
26-30	N	1	3	1	1	0	2	1	0	9
	%	11,1%	33,3%	11,1%	11,1%	,0%	22,2%	11,1%	,0%	100,0%
31-35	N	1	2	2	1	2	2	2	1	13
	%	7,7%	15,4%	15,4%	7,7%	15,4%	15,4%	15,4%	7,7%	100,0%
36-45	N	0	1	2	0	3	3	3	3	15
	%	,0%	6,7%	13,3%	,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	100,0%
Toplam	N	5	6	11	5	6	7	9	6	55
	%	9,1%	10,9%	20,0%	9,1%	10,9%	12,7%	16,4%	10,9%	100,0%

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerin yaşlarına göre duygusal tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde, 20-25 yaş arası grup ortalama bir duygusal tükenmişlik puanına sahip iken, 36-45 yaş arası grupta duygusal tükenmişlik puanının daha yüksek bulunduğu görülmektedir. Dolayısı ile spor yapmanın yaşa göre polislerde duygusal tükenmişlik düzeyini düşürdüğü söylenebilir.

#### 4.2.2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Eğitim Durumlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark

##### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin eğitim durumlarına göre duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin eğitim durumlarına göre almış oldukları duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(7)}=1,683$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 11.** Spor Yapan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark

			Duygusal Tükenmişlik							Toplam	
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00		16,00
Eğitim	Lise	N	7	7	3	8	5	6	7	6	49
		%	14,3%	14,3%	6,1%	16,3%	10,2%	12,2%	14,3%	12,2%	100,0%
	Lisans	N	2	1	1	1	2	2	3	2	14
		%	14,3%	7,1%	7,1%	7,1%	14,3%	14,3%	21,4%	14,3%	100,0%
Toplam	N	9	8	4	9	7	8	10	8	63	
	%	14,3%	12,7%	6,3%	14,3%	11,1%	12,7%	15,9%	12,7%	100,0%	

a Etkinlik = Evet

Eğitim durumlarına göre spor yapan polislerin duygusal tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde, lise ve lisans mezunu spor yapan polislerin duygusal tükenmişlik düzeylerinin genel olarak dağılımının çok farklı olmadığı görülmektedir. Spor yapan polislerde ortalama bir duygusal tükenmişlik durumu söz konusudur.

#### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin eğitim durumlarına göre duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin eğitim durumlarına göre almış oldukları duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(14)}=18,512$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 12.** Spor Yapmayan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark

			Duygusal Tükenmişlik							Toplam	
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00		16,00
Eğitim	Lise	N	1	3	3	1	0	4	1	2	15
		%	6,7%	20,0%	20,0%	6,7%	,0%	26,7%	6,7%	13,3%	100,0%
	Lisans	N	4	2	8	4	3	2	5	3	31
		%	12,9%	6,5%	25,8%	12,9%	9,7%	6,5%	16,1%	9,7%	100,0%
	Lisansüstü	N	0	1	0	0	3	1	3	1	9
		%	,0%	11,1%	,0%	,0%	33,3%	11,1%	33,3%	11,1%	100,0%
Toplam	N	5	6	11	5	6	7	9	6	55	
	%	9,1%	10,9%	20,0%	9,1%	10,9%	12,7%	16,4%	10,9%	100,0%	

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerin eğitim durumlarına göre duygusal tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde, lisansüstü mezunu polislerin duygusal tükenmişliklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, polislerin eğitim durumları arttıkça duygusal tükenmişlik düzeylerinin arttığını, ancak spor yapan polislerde ise bu dağılımın ortalama olarak yakın olduğunu göstermektedir.

#### 4.2.3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Cinsiyetlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark

##### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin cinsiyetlerine göre duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin cinsiyetlerine göre almış oldukları duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(7)}=8,251$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 13.** Spor Yapan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark

		Duygusal Tükenmişlik								Toplam
		8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00	16,00	
Cinsiyet Bay	N	8	7	4	7	7	5	10	7	55
	%	14,5%	12,7%	7,3%	12,7%	12,7%	9,1%	18,2%	12,7%	100,0%
Bayan	N	1	1	0	2	0	3	0	1	8
	%	12,5%	12,5%	,0%	25,0%	,0%	37,5%	,0%	12,5%	100,0%
Toplam	N	9	8	4	9	7	8	10	8	63
	%	14,3%	12,7%	6,3%	14,3%	11,1%	12,7%	15,9%	12,7%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Spor yapan polislerin cinsiyetlerine göre duygusal tükenmişlik puanları incelendiğinde, bayanların daha fazla duygusal tükenmişlik puanına sahip oldukları görülmektedir (%37,5). Erkeklerde ise dağılım nispeten daha eşit olup, ortalama puanlar daha düşüktür. Bu durum bayanların daha az spor etkinliğine katılması sonucuyla paraleldir.

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin cinsiyetlerine göre duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin cinsiyetlerine göre almış oldukları duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(7)}=5,353$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 14.** Spor Yapmayan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark

		Duygusal Tükenmişlik								Toplam
		8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00	16,00	
Cinsiyet Bay	N	4	5	9	5	6	7	9	5	50
	%	8,0%	10,0%	18,0%	10,0%	12,0%	14,0%	18,0%	10,0%	100,0%
Bayan	N	1	1	2	0	0	0	0	1	5
	%	20,0%	20,0%	40,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	20,0%	100,0%
Toplam	N	5	6	11	5	6	7	9	6	55
	%	9,1%	10,9%	20,0%	9,1%	10,9%	12,7%	16,4%	10,9%	100,0%

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerin cinsiyetlerine göre duygusal tükenmişlik puanları incelendiğinde, yine bayanlarda 11 puan alan polisler çoğunluktadır (%40,0). Her iki durumda da cinsiyete göre polislerin duygusal tükenmişlik puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir.

### 4.2.4. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark

#### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin mesleki kıdemlerine göre duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre almış oldukları duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(14)}=11,673$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 15.** Spor Yapan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark

		Duygusal Tükenmişlik								Toplam	
		8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00	16,00		
Kıdem	1-3 yıl	N	6	3	4	5	4	6	7	6	41
		%	14,6%	7,3%	9,8%	12,2%	9,8%	14,6%	17,1%	14,6%	100,0%
	4-8 yıl	N	1	3	0	3	3	2	2	2	16
		%	6,3%	18,8%	,0%	18,8%	18,8%	12,5%	12,5%	12,5%	100,0%
	8-10 yıl	N	2	2	0	1	0	0	1	0	6
		%	33,3%	33,3%	,0%	16,7%	,0%	,0%	16,7%	,0%	100,0%
Toplam		N	9	8	4	9	7	8	10	8	63
		%	14,3%	12,7%	6,3%	14,3%	11,1%	12,7%	15,9%	12,7%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre duygusal tükenmişlik incelendiğinde, yaşa göre duygusal tükenmişlik puanları ile benzer bir sonuç görülmektedir. Mesleki kıdemi fazla olan polislerin duygusal tükenmişlik düzeyleri daha düşük çıkmıştır (%33,3).

Yine bu durum da sporun mesleki kıdemi fazla olan polislerde daha düşük duygusal tükenmişlik düzeyine neden olduğu söylenebilir.

#### **Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark**

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin mesleki kıdemlerine göre duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin mesleki kıdemlerine göre almış oldukları duygusal tükenmişlik puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(14)}=18,065$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 16.** Spor Yapmayan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Duygusal Tükenmişlik Puanları Arası Fark

		Duygusal Tükenmişlik								Toplam	
		8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00	16,00		
Kıdem	1-3 yıl	N	4	5	6	2	3	4	3	3	30
		%	13,3%	16,7%	20,0%	6,7%	10,0%	13,3%	10,0%	10,0%	100,0%
	4-8 yıl	N	1	0	5	3	0	2	3	2	16
		%	6,3%	,0%	31,3%	18,8%	,0%	12,5%	18,8%	12,5%	100,0%
	8-10 yıl	N	0	1	0	0	3	1	3	1	9
		%	,0%	11,1%	,0%	,0%	33,3%	11,1%	33,3%	11,1%	100,0%
Toplam		N	5	6	11	5	6	7	9	6	55
		%	9,1%	10,9%	20,0%	9,1%	10,9%	12,7%	16,4%	10,9%	100,0%

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerin duygusal tükenmişlik düzeylerinin mesleki kıdeme göre dağılımı incelendiğinde ise, mesleki kıdem ile duygusal tükenmişlik arasında tam bir ilişkinin olmadığı görülmektedir.

### 4.3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark

Spor yapan ve yapmayan çevik kuvvet polislerinin duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın belirlenmesi için polislerin yaşa, eğitim durumuna, cinsiyete ve mesleki kıdemlerine göre  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı. Test sonuçları aşağıda verilmiştir.

#### 4.3.1. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Yaşlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark

##### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin yaşlarına göre duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin yaşlarına göre almış oldukları duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(8)}=15,478$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 17.** Spor Yapan Polislerin Yaşlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark

			Duyarsızlaşma					
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	Toplam
Yaş	20-25	N	5	0	1	9	1	16
		%	31,3%	,0%	6,3%	56,3%	6,3%	100,0%
	26-30	N	6	6	5	13	4	34
		%	17,6%	17,6%	14,7%	38,2%	11,8%	100,0%
	31-35	N	0	3	2	3	5	13
		%	,0%	23,1%	15,4%	23,1%	38,5%	100,0%
Toplam		N	11	9	8	25	10	63
		%	17,5%	14,3%	12,7%	39,7%	15,9%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Spor yapan polislerin yaşlarına göre duyarsızlaşma puanları arasındaki fark incelendiğinde 31-35 yaş arası polislerin daha fazla duyarsızlaşma puanına sahip olduğu görülmektedir (%38,5).

#### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin yaşlarına göre duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin yaşlarına göre almış oldukları duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(12)}=14,680$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 18.** Spor Yapmayan Polislerin Yaşlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark

			Duyarsızlaşma					
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	Toplam
Yaş	20-25	N	9	3	1	2	3	18
		%	50,0%	16,7%	5,6%	11,1%	16,7%	100,0%
	26-30	N	2	1	0	5	1	9
		%	22,2%	11,1%	,0%	55,6%	11,1%	100,0%
	31-35	N	3	2	2	5	1	13
		%	23,1%	15,4%	15,4%	38,5%	7,7%	100,0%
	36-45	N	2	3	3	7	0	15
		%	13,3%	20,0%	20,0%	46,7%	,0%	100,0%
Toplam		N	16	9	6	19	5	55
		%	29,1%	16,4%	10,9%	34,5%	9,1%	100,0%

a Etkinlik = Hayır



Spor yapmayan polislerde de 36-45 yaş arası polislerin duyarsızlaşma düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir (%46,7). Bu durum sporun yaşa göre duyarsızlaşma üzerinde etkisinin olmadığını göstermektedir.

#### 4.3.2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Eğitim Durumlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark

##### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin eğitim durumlarına göre duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin eğitim durumlarına göre almış oldukları duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(4)}=1,284$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 19.** Spor Yapan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark

			Duyarsızlaşma					Toplam
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Eğitim	Lise	N	9	7	5	20	8	49
		%	18,4%	14,3%	10,2%	40,8%	16,3%	100,0%
	Lisans	N	2	2	3	5	2	14
		%	14,3%	14,3%	21,4%	35,7%	14,3%	100,0%
Toplam		N	11	9	8	25	10	63
		%	17,5%	14,3%	12,7%	39,7%	15,9%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Eğitim durumuna göre spor yapan polislerin duyarsızlaşma düzeyleri incelendiğinde, lisans mezunu polislerin 11 puan alanlarının çoğunlukta olduğu görülmektedir (%40,8). Ancak genel olarak değerlendirildiğinde mezuniyetin spor yapan polislerde duyarsızlaşma üzerinde etkisinin olmadığını göstermektedir.

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin eğitim durumlarına göre duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin eğitim durumlarına göre almış oldukları duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu gösterdi ( $X^2_{(8)}=17,422$ ;  $p<0.05$ ).

**Tablo 4. 20.** Spor Yapmayan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark

			Duyarsızlaşma					Toplam
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Eğitim	Lise	N	4	1	0	9	1	15
		%	26,7%	6,7%	,0%	60,0%	6,7%	100,0%
	Lisans	N	12	5	3	7	4	31
		%	38,7%	16,1%	9,7%	22,6%	12,9%	100,0%
	Lisansüstü	N	0	3	3	3	0	9
		%	,0%	33,3%	33,3%	33,3%	,0%	100,0%
Toplam		N	16	9	6	19	5	55
		%	29,1%	16,4%	10,9%	34,5%	9,1%	100,0%

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerde ise mezuniyete göre lisans mezunlarının dağılımının yine eşit olmadığı (%60,0), ancak aynı puan kategorisinde spor yapan polisler nazaran daha fazla kişinin duyarsızlaşma düzeyine sahip olduğu görülmektedir.

### 4.3.3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Cinsiyetlerine Göre Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark

#### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin cinsiyetlerine göre duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin cinsiyetlerine göre almış oldukları duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(4)}=4,039$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 21.** Spor Yapan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark

		Duyarsızlaşma					Toplam
		8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Cinsiyet Bay	N	9	9	8	20	9	55
	%	16,4%	16,4%	14,5%	36,4%	16,4%	100,0%
Bayan	N	2	0	0	5	1	8
	%	25,0%	,0%	,0%	62,5%	12,5%	100,0%
Toplam	N	11	9	8	25	10	63
	%	17,5%	14,3%	12,7%	39,7%	15,9%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Cinsiyete göre duyarsızlaşma puanlarının spor yapan polislerdeki dağılımı, duygusal tükenme puanlarına paraleldir. Burada da spor yapan polislerden bayanların daha fazla (%62,5) duyarsızlaşma puanına sahip olduğu görülmektedir.

#### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin cinsiyetlerine göre duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin cinsiyetlerine göre almış oldukları duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(4)}=2,492$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 22.** Spor Yapmayan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark

		Duyarsızlaşma					Toplam
		8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Cinsiyet Bay	N	14	9	6	17	4	50
	%	28,0%	18,0%	12,0%	34,0%	8,0%	100,0%
Bayan	N	2	0	0	2	1	5
	%	40,0%	,0%	,0%	40,0%	20,0%	100,0%
Toplam	N	16	9	6	19	5	55
	%	29,1%	16,4%	10,9%	34,5%	9,1%	100,0%

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerimizde ise bayanların duyarsızlaşma puanları nispeten daha azdır (%40,0). Bu durum, spor yapmayan polisler ile yapan polislerden bayan olanlar kıyaslandığında, spor yapmanın duyarsızlaşma üzerinde olumsuz etkisinin olduğunu göstermektedir.

#### 4.3.4. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Duyarsızlaşma Puanları Arasındaki Fark

##### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin mesleki kıdemlerine göre duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre almış oldukları duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(8)}=7,964$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 23.** Spor Yapan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark

		Duyarsızlaşma					Toplam	
		8,00	9,00	10,00	11,00	14,00		
Kıdem	1-3 yıl	N	8	6	5	16	6	41
		%	19,5%	14,6%	12,2%	39,0%	14,6%	100,0%
	4-8 yıl	N	3	2	3	7	1	16
		%	18,8%	12,5%	18,8%	43,8%	6,3%	100,0%
	8-10 yıl	N	0	1	0	2	3	6
		%	,0%	16,7%	,0%	33,3%	50,0%	100,0%
Toplam	N	11	9	8	25	10	63	
	%	17,5%	14,3%	12,7%	39,7%	15,9%	100,0%	

a Etkinlik = Evet

Spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre duyarsızlaşma puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Ancak mesleki kıdemi fazla olan polislerin daha fazla duyarsızlaşma puanına sahip oldukları görülmektedir. Duygusal tükenme düzeyleri ile paralel bir sonuç gözlenmiştir.

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin mesleki kıdemlerine göre duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin mesleki kıdemlerine göre almış oldukları duyarsızlaşma puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu gösterdi ( $X^2_{(8)}=15,620$ ;  $p<0.05$ ).

**Tablo 4. 24.** Spor Yapmayan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Duyarsızlaşma Puanları Arası Fark

			Duyarsızlaşma					Toplam
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Kıdem	1-3 yıl	N	8	3	3	12	4	30
		%	26,7%	10,0%	10,0%	40,0%	13,3%	100,0%
	4-8 yıl	N	8	3	0	4	1	16
		%	50,0%	18,8%	,0%	25,0%	6,3%	100,0%
	8-10 yıl	N	0	3	3	3	0	9
		%	,0%	33,3%	33,3%	33,3%	,0%	100,0%
Toplam		N	16	9	6	19	5	55
		%	29,1%	16,4%	10,9%	34,5%	9,1%	100,0%

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerde ise mesleki kıdem ile duyarsızlaşma arasındaki fark incelendiğinde, mesleki kıdemi fazla olan polislerin duyarsızlaşma puanlarının dağılımının daha eşit olduğu görülmektedir.

### 4.4. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark

Spor yapan ve yapmayan çevik kuvvet polislerinin kişisel başarı puanları arasındaki farkın belirlenmesi için polislerin yaşa, eğitim durumuna, cinsiyete ve mesleki kıdemlerine göre  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı. Test sonuçları aşağıda verilmiştir.

#### 4.4.1. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Yaşlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark

##### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin yaşlarına göre kişisel başarı puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin yaşlarına göre almış oldukları kişisel başarı puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(12)}=16,187$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 25.** Spor Yapan Polislerin Yaşlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark

		Kişisel Başarı							Toplam	
		9,00	10,00	11,00	12,00	14,00	15,00	21,00		
Yaş	20-25	N	2	0	2	4	2	5	1	16
		%	12,5%	,0%	12,5%	25,0%	12,5%	31,3%	6,3%	100,0%
	26-30	N	6	0	4	15	1	8	0	34
		%	17,6%	,0%	11,8%	44,1%	2,9%	23,5%	,0%	100,0%
	31-35	N	0	1	4	6	0	2	0	13
		%	,0%	7,7%	30,8%	46,2%	,0%	15,4%	,0%	100,0%
Toplam		N	8	1	10	25	3	15	1	63
		%	12,7%	1,6%	15,9%	39,7%	4,8%	23,8%	1,6%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Spor yapan polislerin yaşlarına göre kişisel başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Genel olarak dağılım birbirine yakın değerler gösterirken, daha genç olan polislerin daha fazla kişisel başarı puanına sahip oldukları görülmektedir.

##### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin yaşlarına göre kişisel başarı puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin yaşlarına göre almış oldukları kişisel başarı puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(12)}=13,659$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 26.** Spor Yapmayan Polislerin Yaşlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark

			Kişisel Başarı					Toplam
			9,00	11,00	12,00	14,00	15,00	
Yaş	20-25	N	2	3	6	6	1	18
		%	11,1%	16,7%	33,3%	33,3%	5,6%	100,0%
	26-30	N	0	1	5	1	2	9
		%	,0%	11,1%	55,6%	11,1%	22,2%	100,0%
	31-35	N	1	1	5	2	4	13
		%	7,7%	7,7%	38,5%	15,4%	30,8%	100,0%
	36-45	N	4	0	4	2	5	15
		%	26,7%	,0%	26,7%	13,3%	33,3%	100,0%
Toplam		N	7	5	20	11	12	55
		%	12,7%	9,1%	36,4%	20,0%	21,8%	100,0%

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerde ise yaşa göre kişisel başarı puanları incelendiğinde dağılımın yine eşit olduğu, fakat genç polislerdeki yüksekliğin burada görülmediği gözlemlenmiştir.

#### 4.4.2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Eğitim Durumlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark

##### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin eğitim durumlarına göre kişisel başarı puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin eğitim durumlarına göre almış oldukları kişisel başarı puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(6)}=4,796$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 27.** Spor Yapan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark

		Kişisel Başarı							Toplam	
		9,00	10,00	11,00	12,00	14,00	15,00	21,00		
Eğitim	Lise	N	6	1	8	21	2	11	0	49
		%	12,2%	2,0%	16,3%	42,9%	4,1%	22,4%	,0%	100,0%
	Lisans	N	2	0	2	4	1	4	1	14
		%	14,3%	,0%	14,3%	28,6%	7,1%	28,6%	7,1%	100,0%
Toplam		N	8	1	10	25	3	15	1	63
		%	12,7%	1,6%	15,9%	39,7%	4,8%	23,8%	1,6%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Eğitim durumuna göre spor yapan polislerin kişisel başarı puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olmayıp, dağılımlarda da bir farklılık gözlemlenmemiştir.

#### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin eğitim durumlarına göre kişisel başarı puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin eğitim durumlarına göre almış oldukları kişisel başarı puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(8)}=7,402$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 28.** Spor Yapmayan Polislerin Eğitim Durumlarına Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark

		Kişisel Başarı					Toplam	
		9,00	11,00	12,00	14,00	15,00		
Eğitim	Lise	N	3	1	5	3	3	15
		%	20,0%	6,7%	33,3%	20,0%	20,0%	100,0%
	Lisans	N	3	4	11	8	5	31
		%	9,7%	12,9%	35,5%	25,8%	16,1%	100,0%
	Lisansüstü	N	1	0	4	0	4	9
		%	11,1%	,0%	44,4%	,0%	44,4%	100,0%
Toplam		N	7	5	20	11	12	55
		%	12,7%	9,1%	36,4%	20,0%	21,8%	100,0%

a Etkinlik = Hayır



Spor yapmayan polislerin eğitim durumlarına göre kişisel başarı puanları incelendiğinde, lisansüstü mezunu polislerin kişisel başarı puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir (%44,4).

#### 4.4.3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Cinsiyetlerine Göre Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark

##### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin cinsiyetlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin cinsiyetlerine göre almış oldukları kişisel başarı puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(6)}=1,526$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 29.** Spor Yapan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark

		Kişisel Başarı							Toplam
		9,00	10,00	11,00	12,00	14,00	15,00	21,00	
Cinsiyet Bay	N	7	1	9	22	3	12	1	55
	%	12,7%	1,8%	16,4%	40,0%	5,5%	21,8%	1,8%	100,0%
Bayan	N	1	0	1	3	0	3	0	8
	%	12,5%	,0%	12,5%	37,5%	,0%	37,5%	,0%	100,0%
Toplam	N	8	1	10	25	3	15	1	63
	%	12,7%	1,6%	15,9%	39,7%	4,8%	23,8%	1,6%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Spor yapan polislerin cinsiyetlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamsız bulunmuş olup, erkeklere nispeten bayanların daha düşük kişisel başarı puanına sahip oldukları görülmektedir.

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin cinsiyetlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin cinsiyetlerine göre almış oldukları kişisel başarı puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(4)}=3,654$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 30.** Spor Yapmayan Polislerin Cinsiyetlerine Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark

		Kişisel Başarı					Toplam
		9,00	11,00	12,00	14,00	15,00	
Cinsiyet Bay	N	6	4	19	9	12	50
	%	12,0%	8,0%	38,0%	18,0%	24,0%	100,0%
Bayan	N	1	1	1	2	0	5
	%	20,0%	20,0%	20,0%	40,0%	,0%	100,0%
Toplam	N	7	5	20	11	12	55
	%	12,7%	9,1%	36,4%	20,0%	21,8%	100,0%

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerin cinsiyete göre kişisel başarı puanlarında da spor yapanlarla aynı dağılım söz konusudur. Burada da bayan polislerimiz daha düşük kişisel başarı puanlarına sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

### 4.4.4. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Kişisel Başarı Puanları Arasındaki Fark

#### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapan çevik kuvvet polislerinin mesleki kıdemlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre almış oldukları kişisel başarı puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(12)}=17,366$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 31.** Spor Yapan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark

		Kişisel Başarı							Toplam	
		9,00	10,00	11,00	12,00	14,00	15,00	21,00		
Kıdem	1-3 yıl	N	6	0	7	14	3	10	1	41
		%	14,6%	,0%	17,1%	34,1%	7,3%	24,4%	2,4%	100,0%
	4-8 yıl	N	2	0	1	8	0	5	0	16
		%	12,5%	,0%	6,3%	50,0%	,0%	31,3%	,0%	100,0%
	8-10 yıl	N	0	1	2	3	0	0	0	6
		%	,0%	16,7%	33,3%	50,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
Toplam		N	8	1	10	25	3	15	1	63
		%	12,7%	1,6%	15,9%	39,7%	4,8%	23,8%	1,6%	100,0%

a Etkinlik = Evet

Spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki fark incelendiğinde, aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmazken, mesleki kıdemi fazla olan polislerde kişisel başarı puanlarının daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, anket envanterinin diğer alt ölçekleri için elde edilen sonuçlarla da paraleldir.

#### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Spor yapmayan çevik kuvvet polislerinin mesleki kıdemlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki farkın belirlenmesi için  $\alpha=0.05$  anlamlık düzeyinde crosstabulation ve Ki-kare testleri yapıldı.

Test sonuçları spor yapmayan polislerin mesleki kıdemlerine göre almış oldukları kişisel başarı puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını gösterdi ( $X^2_{(8)}=7,431$ ;  $p>0.05$ ).

**Tablo 4. 32.** Spor Yapmayan Polislerin Mesleki Kıdemlerine Göre Kişisel Başarı Puanları Arası Fark

		Kişisel Başarı					Toplam	
		9,00	11,00	12,00	14,00	15,00		
Kıdem	1-3 yıl	N	4	4	10	6	6	30
		%	13,3%	13,3%	33,3%	20,0%	20,0%	100,0%
	4-8 yıl	N	2	1	6	5	2	16
		%	12,5%	6,3%	37,5%	31,3%	12,5%	100,0%
	8-10 yıl	N	1	0	4	0	4	9
		%	11,1%	,0%	44,4%	,0%	44,4%	100,0%
Toplam		N	7	5	20	11	12	55
		%	12,7%	9,1%	36,4%	20,0%	21,8%	100,0%

a Etkinlik = Hayır

Spor yapmayan polislerin mesleki kıdemlerine göre kişisel başarı puanları incelendiğinde, spor yapan polislerin tersine, mesleki kıdemi fazla olan polislerin dağılımının da farklı olduğu görülmektedir. Spor yapan polislerde dağılım nispeten daha düşük puanlara denk gelirken, spor yapmayan çevik kuvvet polislerinde 8-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan polislerin dağılımları daha yüksek puanlara denk gelmektedir.

Yine buradaki durum da duygusal tükenmişlik ve duyarsızlaşma puanlarındaki dağılım ile paralellik göstermektedir. genel olarak değerlendirildiğinde yaş ve mesleki kıdeme göre polislerimiz arasında spor yapan ve yapmayanların alt ölçeklere verdikleri puanlar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olmasa da, dikkat çekici olarak yüzde dağılımlar görülmektedir.

## 5. TARTIŞMA

### – Genel Özellikler

Katılımcıların %28,8'i (34 kişi) “20-25 arası”; %36,4'ü (43 kişi) “26-30 arası”; %22,0'si (26 kişi) “31-35 arası” ve %12,7'si (15 kişi) “36-45 arası” yaşa sahip olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %54,2'si (64 kişi) lise, %38,1'i (45 kişi) lisans ve %7,6'sı (9 kişi) lisansüstü mezunu olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %70,3'ü (83 kişi) “1501-2000 TL”; %5,1'i (6 kişi) “2001-2500 TL” ve %24,6'sı (29 kişi) “2001-3000TL” aylık gelire sahip olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %62,2'si (71 kişi) “1-3 yıl”; %27,1'i (32 kişi) “4-8 yıl” ve %12,7'si (15 kişi) “8-10 yıl” arası mesleki deneyime sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların %53,4'ü (63 kişi) düzenli olarak sportif faaliyetlere katıldıklarını ve %46,6'sı (55 kişi) düzenli olarak sportif etkinliklere katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların %19,5'i (23 kişi) “Haftada bir”; %5,1'i (6 kişi) “haftada birden fazla” ve %28,8'i (34 kişi) “Ayda bir” sportif faaliyetlere katıldıklarını belirtmişlerdir. Düzenli olarak sportif faaliyetlere katılmayan 55 katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir. Düzenli olarak sportif faaliyetlere katılan katılımcıların kendi içindeki sportif faaliyetlere katılma oranları ise sırası ile %36,5; %9,5 ve %54,0'dır. Katılımcıların %5,9'u (7 kişi) basketbol ve %39,8'i (47 kişi) futbol etkinliklerine katıldıklarını belirtmişlerdir. Düzenli olarak sportif faaliyetlere katılan 9 katılımcı bu öncüle yanıt vermemiştir.

### **Hipotez-1 Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Duygusal Tükenmişlik Puanları Arasındaki Fark**

Spor yapan polislerden 20-25 yaş arası olanların %31,3'ü 14 duygusal tükenmişlik puanı almıştır. 26-30 yaş arası polislerde dağılım 15 ve 16 puanda yoğunlaşırken, duygusal tükenmişlik puanı en düşük olan yaş grubunun 31-35 yaş arası olduğu görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, spor yapan polislerin yaşlarının ilerlemesi ile birlikte, duygusal tükenmişlik düzeyleri arasındaki farkın arttığı görülmüştür. Yaşı daha fazla olan ve spor yapan polislerde duygusal tükenmişlik düzeyi daha düşük bulunmuştur.

Spor yapmayan polislerin yaşlarına göre duygusal tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde, 20-25 yaş arası grup ortalama bir duygusal tükenmişlik puanına sahip iken, 36-45 yaş arası grupta duygusal tükenmişlik puanının daha yüksek bulunduğu görülmektedir. Dolayısı ile spor yapmanın yaşa göre polislerde duygusal tükenmişlik düzeyini düşürdüğü söylenebilir. Eğitim durumlarına göre spor yapan polislerin duygusal tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde, lise ve lisans mezunu spor yapan polislerin duygusal tükenmişlik düzeylerinin genel olarak dağılımının çok farklı olmadığı görülmektedir. Spor yapan polislerde ortalama bir duygusal tükenmişlik durumu söz konusudur.

Spor yapmayan polislerin eğitim durumlarına göre duygusal tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde, lisansüstü mezunu polislerin duygusal tükenmişliklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, polislerin eğitim durumları arttıkça duygusal tükenmişlik düzeylerinin arttığını, ancak spor yapan polislerde ise bu dağılımın ortalama olarak yakın olduğunu göstermektedir. Spor yapan polislerin cinsiyetlerine göre duygusal tükenmişlik puanları incelendiğinde, bayanların daha fazla duygusal tükenmişlik puanına sahip oldukları görülmektedir (%37,5). Erkeklerde ise dağılım nispeten daha eşit olup, ortalama puanlar daha düşüktür. Bu durum bayanların daha az spor etkinliğine katılması sonucuyla paraleldir.

Spor yapmayan polislerin cinsiyetlerine göre duygusal tükenmişlik puanları incelendiğinde, yine bayanlarda 11 puan alan polisler çoğunluktadır (%40,0). Her iki durumda da cinsiyete göre polislerin duygusal tükenmişlik puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre duygusal tükenmişlik incelendiğinde, yaşa göre duygusal tükenmişlik puanları ile benzer bir sonuç görülmektedir. Mesleki kıdemi fazla olan polislerin duygusal tükenmişlik düzeyleri daha düşük çıkmıştır (%33,3). Yine bu durum da sporun mesleki kıdemi fazla olan polislerde daha düşük duygusal tükenmişlik düzeyine neden olduğu söylenebilir. Spor yapmayan polislerin duygusal tükenmişlik düzeylerinin mesleki kıdeme göre dağılımı incelendiğinde ise, mesleki kıdem ile duygusal tükenmişlik arasında tam bir ilişkinin olmadığı görülmektedir.

## **Hipotez-2** Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin *Duyarsızlaşma* Puanları Arasındaki Fark

Spor yapan polislerin yaşlarına göre duyarsızlaşma puanları arasındaki fark incelendiğinde 31-35 yaş arası polislerin daha fazla duyarsızlaşma puanına sahip olduğu görülmektedir (%38,5). Spor yapmayan polislerde de 36-45 yaş arası polislerin duyarsızlaşma düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir (%46,7). Bu durum sporun yaşa göre duyarsızlaşma üzerinde etkisinin olmadığını göstermektedir.

Eğitim durumuna göre spor yapan polislerin duyarsızlaşma düzeyleri incelendiğinde, lisans mezunu polislerin 11 puan alanlarının çoğunlukta olduğu görülmektedir (%40,8). Ancak genel olarak değerlendirildiğinde mezuniyetin spor yapan polislerde duyarsızlaşma üzerinde etkisinin olmadığı görülmektedir. Spor yapmayan polislerde ise mezuniyete göre lisans mezunlarının dağılımının yine eşit olmadığı (%60,0), ancak aynı puan kategorisinde spor yapan polislere nazaran daha fazla kişinin duyarsızlaşma düzeyine sahip olduğu görülmektedir.

Cinsiyete göre duyarsızlaşma puanlarının spor yapan polislerdeki dağılımı, duygusal tükenme puanlarına paraleldir. Burada da spor yapan polislerden bayanların daha fazla (%62,5) duyarsızlaşma puanına sahip olduğu görülmektedir. Spor yapmayan polislerimizde ise bayanların duyarsızlaşma puanları nispeten daha azdır (%40,0). Bu durum, spor yapmayan polisler ile yapan polislerden bayan olanlar kıyaslandığında, spor yapmanın duyarsızlaşma üzerinde olumsuz etkisinin olduğunu göstermektedir.

Spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre duyarsızlaşma puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Ancak mesleki kıdemi fazla olan polislerin daha fazla duyarsızlaşma puanına sahip oldukları görülmektedir. Duygusal tükenme düzeyleri ile paralel bir sonuç gözlenmiştir. Spor yapmayan polislerde ise mesleki kıdem ile duyarsızlaşma arasındaki fark incelendiğinde, mesleki kıdemi fazla olan polislerin duyarsızlaşma puanlarının dağılımının daha eşit olduğu görülmektedir.

### **Hipotez-3** Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin ***Kişisel Başarı*** Puanları Arasındaki Fark

Spor yapan polislerin yaşlarına göre kişisel başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Genel olarak dağılım birbirine yakın değerler gösterirken, daha genç olan polislerin daha fazla kişisel başarı puanına sahip oldukları görülmektedir. Spor yapmayan polislerde ise yaşa göre kişisel başarı puanları incelendiğinde dağılımın yine eşit olduğu, fakat genç polislerdeki yüksekliğin burada görülmediği gözlemlenmiştir.

Eğitim durumuna göre spor yapan polislerin kişisel başarı puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olmayıp, dağılımlarda da bir farklılık gözlemlenmemiştir. Spor yapmayan polislerin eğitim durumlarına göre kişisel başarı puanları incelendiğinde, lisansüstü mezunu polislerin kişisel başarı puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir (%44,4).

Spor yapan polislerin cinsiyetlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamsız bulunmuş olup, erkeklere nispeten bayanların daha düşük kişisel başarı puanına sahip oldukları görülmektedir. Spor yapmayan polislerin cinsiyete göre kişisel başarı puanlarında da spor yapanlarla aynı dağılım söz konusudur. Burada da bayan polislerimiz daha düşük kişisel başarı puanlarına sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

Spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki fark incelendiğinde, aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmazken, mesleki kıdemi fazla olan polislerde kişisel başarı puanlarının daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, anket envanterinin diğer alt ölçekleri için elde edilen sonuçlarla da paraleldir. Spor yapmayan polislerin mesleki kıdemlerine göre kişisel başarı puanları incelendiğinde, spor yapan polislerin tersine, mesleki kıdemi fazla olan polislerin dağılımının da farklı olduğu görülmektedir. Spor yapan polislerde dağılım nispeten daha düşük puanlara denk gelirken, spor yapmayan çevik kuvvet polislerinde 8-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan polislerin dağılımları daha yüksek puanlara denk gelmektedir.



## 6.1. SONUÇ

Yapılan bu araştırmada, sporun emniyet teşkilatında görev yapan polislerin stres düzeyleri üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırmada Maslach stres envanteri kullanılarak duygusal tükenmişlik, duyarsızlaşma ve kişisel başarı alt ölçek puanlarının hem spor yapan, hem de spor yapmayan polislerin demografik özelliklerine göre puanları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada demografik değişkenler olarak yaş, eğitim durumu, cinsiyet ve mesleki kıdem kullanılmıştır.

Spor yapan polislerin yaşlarının ilerlemesi ile birlikte, duygusal tükenmişlik düzeyleri arasındaki farkın arttığı görülmüştür. Yaşı daha fazla olan ve spor yapan polislerde duygusal tükenmişlik düzeyi daha düşük bulunmuştur. Spor yapmanın yaşa göre polislerde duygusal tükenmişlik düzeyini düşürdüğü söylenebilir. Eğitim durumlarına göre spor yapan polislerin duygusal tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde, lise ve lisans mezunu spor yapan polislerin duygusal tükenmişlik düzeylerinin genel olarak dağılımının çok farklı olmadığı görülmektedir. Spor yapan polislerde ortalama bir duygusal tükenmişlik durumu söz konusudur. Spor yapmayan polislerin eğitim durumlarına göre duygusal tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde, lisansüstü mezunu polislerin duygusal tükenmişliklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Her iki durumda da cinsiyete göre polislerin duygusal tükenmişlik puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre duygusal tükenmişlik incelendiğinde, yaşa göre duygusal tükenmişlik puanları ile benzer bir sonuç görülmektedir. Mesleki kıdemi fazla olan polislerin duygusal tükenmişlik düzeyleri daha düşük çıkmıştır. Yine bu durum da sporun mesleki kıdemi fazla olan polislerde daha düşük duygusal tükenmişlik düzeyine neden olduğu söylenebilir. Spor yapmayan polislerin duygusal tükenmişlik düzeylerinin mesleki kıdeme göre dağılımı incelendiğinde ise, mesleki kıdem ile duygusal tükenmişlik arasında tam bir ilişkinin olmadığı görülmektedir.

Araştırma sonuçları, sporun yaşa göre duyarsızlaşma üzerinde etkisinin olmadığını göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde mezuniyetin spor yapan polislerde duyarsızlaşma üzerinde etkisinin olmadığı görülmektedir. Spor yapmayan

polislerde ise mezuniyete göre lisans mezunlarının dağılımının yine eşit olmadığı görülmektedir. Cinsiyete göre duyarsızlaşma puanlarının spor yapan polislerdeki dağılımı, duygusal tükenme puanlarına paraleldir. Spor yapmayan polisler ile yapan polislerden bayan olanlar kıyaslandığında, spor yapmanın duyarsızlaşma üzerinde olumsuz etkisinin olduğunu göstermektedir. Spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre duyarsızlaşma puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Ancak mesleki kıdemi fazla olan polislerin daha fazla duyarsızlaşma puanına sahip oldukları görülmektedir. Spor yapmayan polislerde ise mesleki kıdem ile duyarsızlaşma arasındaki fark incelendiğinde, mesleki kıdemi fazla olan polislerin duyarsızlaşma puanlarının dağılımının daha eşit olduğu görülmektedir.

Spor yapan polislerin yaşlarına göre kişisel başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Genel olarak dağılım birbirine yakın değerler gösterirken, daha genç olan polislerin daha fazla kişisel başarı puanına sahip oldukları görülmektedir. Spor yapmayan polislerde ise yaşa göre kişisel başarı puanları incelendiğinde dağılımın yine eşit olduğu, fakat genç polislerdeki yüksekliğin burada görülmediği gözlemlenmiştir. Eğitim durumuna göre spor yapan polislerin kişisel başarı puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olmayıp, dağılımlarda da bir farklılık gözlemlenmemiştir. Spor yapmayan polislerin eğitim durumlarına göre kişisel başarı puanları incelendiğinde, lisansüstü mezunu polislerin kişisel başarı puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Spor yapan polislerin cinsiyetlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamsız bulunmuş olup, erkeklere nispeten bayanların daha düşük kişisel başarı puanına sahip oldukları görülmektedir. Spor yapmayan polislerin cinsiyete göre kişisel başarı puanlarında da spor yapanlarla aynı dağılım söz konusudur. Burada da bayan polislerimiz daha düşük kişisel başarı puanlarına sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Spor yapan polislerin mesleki kıdemlerine göre kişisel başarı puanları arasındaki fark incelendiğinde, aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmazken, mesleki kıdemi fazla olan polislerde kişisel başarı puanlarının daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, anket envanterinin diğer alt ölçekleri için elde edilen sonuçlarla da paraleldir. Spor yapmayan polislerin mesleki kıdemlerine göre kişisel başarı puanları incelendiğinde, spor yapan polislerin tersine, mesleki kıdemi fazla olan polislerin dağılımının da farklı olduğu görülmektedir.

## 6.2.ÖNERİLER

Araştırmada, sporun özellikle mesleki kıdemi fazla ve yaşı ilerlemiş olan polislerin stres düzeyleri üzerinde etkisinin fazla olduğu görülmüştür. Ancak daha genç ve daha az tecrübeli olan polislerde tükenmişlik ve duyarsızlaşmanın daha fazla olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara dayanarak şu öneriler getirilebilir:

- Araştırma sonuçları genişletilerek, araştırmanın kapsam ve sınırlılıkları arttırılabilir.
- Araştırmada kullanılan ölçeklerin başka ölçeklerle desteklenmesi sağlanabilir.
- Araştırma başka meslek dalları için de uyarlanabilir.
- Araştırma bulguları üzerinde değerlendirme yapılarak, daha kıdemli ve daha yaşlı polislerin, daha genç polisleri yönlendirmesine imkan veren hizmet içi eğitimlere yer verilebilir.
- Sporun stres üzerindeki etkisini arttıran çalışmalara paralel olarak, imkanlar çerçevesinde spor olanakları ve tesislerinin sayı ve kapasiteleri arttırılabilir.
- Araştırma sonuçlarının ileriki araştırmalara referans teşkil etmesi için, araştırmanın yapıldığı il ve polis sayısı arttırılabilir.

## KAYNAKÇA

1. Melik, A. Bülent, (2008). **Spor Nedir, Spor Bilimi Nedir?**, (Erişim) [Http://Www.Konya-Gsim.Gov.Tr/Document/Spor\\_Nedir.Htm](http://Www.Konya-Gsim.Gov.Tr/Document/Spor_Nedir.Htm)
2. Aytekin, Uğur, (2009), **Sporun Tarihi**, (Erişim), [Http://Www.Feyzdergisi.Com/Yazi\\_Ayrinti.Php?Yazi\\_No=316](http://Www.Feyzdergisi.Com/Yazi_Ayrinti.Php?Yazi_No=316)
3. Karapınar, Medine, Mehmet Akif Sütçü, Cesimi Günaydınlı, Fuat Karabulut, Erkan Çalışkan, İlhan Şen, Ahmet Şırınkan, Adem Han, Nuri Kılıç, Fatih Özbayraktar, Tuncer Kurt, Fatih Şimşek, Fahri Sezer, (2006), **Türk Spor Tarihi**, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara
4. Temel Britanica, (1992), **Temel Gelişim Ansiklopedisi**, İstanbul
5. Akdeniz Üniversitesi, **Futbolun Tarihçesi**, (Erişim) [Http://Www.Sks.Akdeniz.Edu.Tr/Futbol/Index.Php/Akdeniz-Ueniversitesi-Geleneksel-Futbol-Turnuvas-Futbol-Hakknda/Akdeniz-Ueniversitesi-Geleneksel-Futbol-Turnuvas-Futbolun-Tarihcesi.Html](http://Www.Sks.Akdeniz.Edu.Tr/Futbol/Index.Php/Akdeniz-Ueniversitesi-Geleneksel-Futbol-Turnuvas-Futbol-Hakknda/Akdeniz-Ueniversitesi-Geleneksel-Futbol-Turnuvas-Futbolun-Tarihcesi.Html)
6. Baltaş A, Baltaş Z, (1998). **Stres Ve Başa Çıkma Yolları**, 18. B. Remzi Kitabevi, İstanbul.
7. Kaya M, Genç M, Kaya B, Pehlivan E. Tartışma: Tıp Fakültesi Ve Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinde Depresif Belirti Yaygınlığı, Stresle Başa Çıkma Tarzları Ve Etkileyen Faktörler. *Türk Psikiyatri Dergisi* 2007; 18/2: 137–146.
8. Kendall, E. (2000). *Ph.D. Patricia Murphy Veronica O'Neill Samantha Bursnall Occupational Stress: Factors That Contribute To Its Occurrence Effective Management Centre For Human Services August*, Griffith University.
9. Cüceloğlu D, (1992). **İnsan Ve Davranışı** Remzi Kitabevi, İstanbul, Sayfa 56.
10. [Http://Www.Saglikbilgisi.Com/Makale/Stres+Nedir%3F](http://Www.Saglikbilgisi.Com/Makale/Stres+Nedir%3F)
11. Çelik, A., & Fettahlıoğlu, Ö.O., & Fettahlıoğlu, H.S. (1999). *İşletmelerde Veya Kuruluşlarda Stres Yönetimi: Özel İşletme Ve Kamu Kuruluşlarında Yapılan Bir Uygulama*, *Standart Dergisi*,(3), 447.
12. Ivancevich, J.M., & Michael, T.M. (1993). *Organizational Behavior And Management* (3.Baskı), USA: Richard D. Irwin Inc.

13. Kirel, Ç. (1993). Örgütsel Stres Yönetimi, Anadolu Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (1), 1-2, 54-69.
14. Sabuncuoğlu, Z., & Tüz, M. (1998). Örgütsel Psikoloji, Bursa: Alfa Yayınları.
15. Ulu, İ. P. (2004). Stres Ve Stresle Başa Çıkma,  
[Http://Www.Cigdemim.Org.Tr/Etkinlikler/Konular/Stres\\_Ve\\_Basa\\_Cikma.Html](http://www.cigdemim.org.tr/Etkinlikler/Konular/Stres_Ve_Basa_Cikma.Html)
16. Baltaş A, Baltaş Z, (2000). *Stres Ve Başa Çıkma Yolları*, 18. B. Remzi Kitabevi, İstanbul.
17. Baltaş Z, Baltaş A. (2002). *Stres Ve Başa Çıkma Yolları* 19. Basım, Remzi Kitabevi İstanbul.
18. Bağdem, S., & Uludağlı, S. (2002). *Ruh Sağlığı Metge Modülü*, Ankara: MEB Yayınları.
19. Basaran, İ. E. (1996). Eğitim Psikolojisi, Ankara: Gül Yayınları. Türkiye Eğitim Sistemi, Ankara: Yargıcı Matbaası.
20. Eren, E. (2001). Örgütsel Davranış Ve Yönetim Psikolojisi, İstanbul: Beta Yayınları.
21. Gillet, R. P. P. C. (1990). *Depresyon Stresler-Bunalımlar*, (Z, Kütevin, Çev.). İstanbul: İnkılâp Kitabevi Yayınları.
22. Peşic, M. H. (2004). *Stress And Coronary Heart Disease*, Facta Universitatis, Medicine And Biology. Vol.11, No 1.
23. Can, H. (1992). *Organizasyon Ve Yönetim*, Ankara: Adım Yayınları.
24. Schafer, W. (1987). *Stress Management For Wellness*, New York: Mc Graw Hill Yayınları. (İ. Pehlivan, Çev.) (2002). *İş Yaşamında Stres*, Ankara: Pegem Yayınları.
25. Norfolk, D. (1989). *İş Hayatında Stres Kaynakları*, (L. Serdaroğlu, Çev.). İstanbul: Form Yayınları, No:3.
26. Taştan S, (2005). **Stres Ve Yönetimi**. İstanbul
27. Tutar H, (2000). **Kriz Ve Stres Ortamında Yönetim**, Hayat Yayınları Yönetim Dizisi:14 İstanbul.
28. Banu Sayiner, Rıdvan Ekmekçi, Didem Sözen Ve Mark Anshel “Basketbol Hakemlerinin Stres Kaynakları Ve Başa Çıkma Yöntemleri”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi Yıl: 8 Sayı: 15 Bahar 2009/1 s.27-36*

29. Asaf Özkara, Vesile Yılmaz Ve Ziya Koruç, “ Futbol Antrenörlerinin Motivasyonel Boyutları Ve Kaygı Düzeylerinin Spor Yaşantıları Süresince Gösterdikleri Stres Belirtileri İle Karşılaştırılması ” (Erişim) 20.01.2009  
<http://www.bilalcoban.com/index.php?id=dokuman&islem=oku&yer=2&kat=10&no=82>
30. Cem SATMAN (2009) “ Futbol Hakemlerinin Kararları Üzerinde Seyirci Sesinin Etkisinin İncelenmesi ” 3. Ulusal Futbol ve Bilim Kongresi, Bildiri Kitabı
31. Yılmaz AYBEY “ Türkiye Süper Lig Takımlarından Gaziantepspor’un Müsabaka Öncesi Ve Müsabaka Sonrası Kaygı Düzeyi ” Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı
32. K.A. ERMAN, A. ŞAHAN Ve S. CAN “ Sporcu Bayan Ve Erkeklerde Sürekli Kaygı Düzeyinin Karşılaştırılması ” (Erişim)  
<http://www.bilalcoban.com/index.php?id=dokuman&islem=oku&yer=2&kat=14&no=118>
33. Meltem Onay ÖZKAYA, Volkan YAKIN Ve Tuğba EKİNCİ (2008) “Stres Düzeylerinin Çalışanların İş Doyumu Üzerine Etkisi Celal Bayar Üniversitesi Çalışanları Üzerine Ampirik Bir Araştırma” Yönetim Ve Ekonomi Yıl:2008 Cilt:15 Sayı:1 Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Manisa
34. Bilal ÇOBAN “ Genç Ve Büyük Bayan Milli Hentbolcularda Bir Haftalık Kampln Kaygı Üzerine Etkisi ” (Erişim) <http://www.bilalcoban.com>

## **EKLER**

**Ek.1. Anket Formu**

**Ek-2. Veri Formu**

**Ek.3. Veriler**

**Ek.4. İstatistik Sonuçları**

## Ek.1. Anket Formu

### Değerli Katılımcı,

Bu anket çalışması, Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı için yürütülmekte olan “Emniyet Güçlerinde Çalışan Çevik Kuvvet Polislerinin Mesleki Stres Düzeyleri Üzerinde Sportif Faaliyetlerin Etkileri” isimli tez çalışmasında kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Sorulara, size en yakın olan cevabı verebilirsiniz. Araştırmada elde edilen bilgiler tamamen araştırma amaçlı kullanılacaktır.

Çocuğunuz için daha iyi bir gelecek sağlamayı ve gelecek araştırmalara örnek teşkil etmeyi amaçlayan bu çalışmaya yapmış olduğunuz değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

**Semih UZUN**

**Y.Lisans Öğrencisi**

### **Kişisel Bilgiler**

Yaş : ( ) 20-25 ( ) 26-30 ( ) 31-35 ( ) 36-45 ( ) 46 ve üstü  
 Eğitim Durumu : ( ) İlköğretim ( ) Lise ( ) Lisans ( ) Lisansüstü  
 Cinsiyet : ( ) Bay ( ) Bayan  
 Aylık Gelir Durumu : ( ) 500–1000 TL ( ) 1001–1500 TL ( ) 1501-2000TL ( ) 2001–2500 TL ( )  
 2501-3000 TL  
 ( ) 3001 TL ve üstü  
 Mesleki Kıdem : ( ) 1-3 Yıl ( ) 4-8 Yıl ( ) 8-10 Yıl ( ) 10 Yıl ve Üzeri

1. Düzenli olarak sportif bir faaliyete katılıyor musunuz? ( ) Evet ( ) Hayır  
 2. Ne sıklıkla sportif faaliyetlere katılıyorsunuz? ( ) Haftada bir ( ) Haftada birden fazla ( )  
 Ayda bir ( ) Ayda birden fazla  
 3. Hangi spor alanı ile ilgilenmektedirsiniz? ( ) Basketbol ( ) Futbol ( ) Voleybol ( )  
 Diğer



**MASLACH TÜKRNMİSLİK ENVANTERİ SORULARI**

No	Soru	Hiç	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
1	İşimden soğuduğumu hissediyorum.					
2	İş dönüşü kendimi ruhen tükenmiş hissediyorum.					
3	Sabah kalktığımda bir gün daha bu işi kaldıramayacağımı düşünüyorum.					
4	İşim gereği karşılaştığım insanların ne hissettiğini hemen anlarım.					
5	İşim gereği bazı insanlara sanki insan değilmişler gibi davrandığımı fark ediyorum.					
6	Bütün gün insanlarla uğraşmak benim için gerçekten çok yıpratıcı.					
7	İşim gereği insanların sorunlarına en uygun çözüm yollarını bulurum.					
8	Yaptığım işten tükendiğimi hissediyorum.					
9	Yaptığım iş sayesinde insanların yaşamına katkıda bulunduğuma inanıyorum					
10	Bu işte çalışmaya başladığımdan beri insanlara karşı sertleştim.					
11	Bu işin beni giderek katılaştırmasından korkuyorum.					
12	Çok şeyler yapabilecek güçteyim.					
13	İşimin beni kısıtladığımı hissediyorum.					
14	İşimde çok fazla çalıştığımı hissediyorum.					
15	İşim gereği karşılaştığım insanlara ne olduğu umurumda değil.					
16	Doğrudan doğruya insanlarla ile çalışmak bende çok fazla stres yapıyor.					
17	İşim gereği karşılaştığım insanlar ile aramda rahat bir hava yaratırım.					
18	İnsanlarla yakın bir çalışmadan sonra kendimi canlanmış hissederim.					
19	Bu işte birçok kayda değer başarı elde ettim.					
20	Yolun sonuna geldiğimi hissediyorum.					
21	İşimde duygusal sorunlara serinkanlılıkla yaklaşırım.					
22	İşim gereği karşılaştığım insanların bazı problemlerini sanki ben yaratmışım gibi davrandıklarımı hissediyorum.					



## Ek.3. Veriler

Kişi no	Yaş	Eğitim	Cinsiyet	Gelir	Kıdem	Etkinlik	Sıklık	İlgi	s1	s2	s3	s4	s5	s6	s7	s8	s9	s10	s11	s12	s13	s14	s15	s16	s17	s18	s19	s20	s21	s22
1	1	2	1	3	1	1	3	2	4	5	1	2	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	2	2	3	3	3	3	3	
2	2	2	1	3	1	1	3	2	4	5	3	2	3	4	4	2	3	3	4	4	2	3	1	1	3	4	4	2	3	3
3	2	2	1	3	1	1	1		3	3	3	3	4	4	2	3	2	4	3	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
4	2	2	1	3	1	2			2	4	2	3	3	4	5	4	3	3	4	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	3
5	1	3	1	3	1	2			4	2	3	2	4	3	5	4	4	2	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	4
6	2	2	1	3	2	1	3	2	4	5	4	3	3	4	4	2	3	1	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	3
7	2	2	1	3	2	1	3	2	3	5	4	4	2	2	2	4	1	4	3	4	1	4	4	5	2	2	2	4	1	2
8	3	3	1	5	2	2			1	4	2	3	1	1	1	3	1	5	3	3	2	5	5	4	3	2	5	5	4	3
9	3	3	1	5	1	1	1	1	3	2	4	1	4	3	3	3	1	3	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
10	1	3	1	3	1	1	1	2	4	1	3	1	5	3	3	5	2	4	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
11	3	2	1	5	3	1	2	2	3	3	3	1	3	4	4	5	4	4	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
12	4	2	1	3	1	2			5	3	5	2	4	5	4	4	2	3	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	5
13	3	3	1	4	1	2			2	4	1	4	4	5	3	2	4	1	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
14	1	3	1	5	2	2			1	3	2	5	5	4	4	1	3	1	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
15	4	4	1	3	3	2			2	1	4	5	3	4	2	3	3	1	3	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
16	1	2	1	3	1	1	3	2	4	5	1	2	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3
17	2	2	1	3	1	1	3	2	4	5	3	2	3	4	4	2	3	3	4	4	2	3	1	1	3	4	4	2	3	3
18	2	2	1	3	1	1	1		3	3	3	3	4	4	2	3	2	4	3	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
19	2	2	1	3	1	2			2	4	2	3	3	4	5	4	3	3	4	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	3
20	1	3	1	3	1	2			4	2	3	2	4	3	5	4	4	2	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	4
21	2	2	1	3	2	1	3	2	4	5	4	3	3	4	4	2	3	1	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	3
22	2	2	1	3	2	1	3	2	3	5	4	4	2	2	2	4	1	4	3	4	1	4	4	5	2	2	2	4	1	2
23	3	3	1	5	2	2			1	4	2	3	1	1	1	3	1	5	3	3	2	5	5	4	3	2	5	5	4	3
24	3	3	1	5	1	1	1	1	3	2	4	1	4	3	3	3	1	3	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
25	1	3	1	3	1	1	1	2	4	1	3	1	5	3	3	5	2	4	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
26	3	2	1	5	3	1	2	2	3	3	3	1	3	4	4	5	4	4	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
27	4	2	1	3	1	2			5	3	5	2	4	5	4	4	2	3	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	5
28	3	3	1	4	1	2			2	4	1	4	4	5	3	2	4	1	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
29	1	3	1	5	2	2			1	3	2	5	5	4	4	1	3	1	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
30	4	4	1	3	3	2			2	1	4	5	3	4	2	3	3	1	3	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
31	1	2	1	3	1	1	3	2	4	5	1	2	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3
32	2	2	1	3	1	1	3	2	4	5	3	2	3	4	4	2	3	3	4	4	2	3	1	1	3	4	4	2	3	3
33	2	2	1	3	1	1	1		3	3	3	3	4	4	2	3	2	4	3	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
34	2	2	1	3	1	2			2	4	2	3	3	4	5	4	3	3	4	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	3
35	1	3	1	3	1	2			4	2	3	2	4	3	5	4	4	2	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	4
36	2	2	1	3	2	1	3	2	4	5	4	3	3	4	4	2	3	1	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	3
37	2	2	1	3	2	1	3	2	3	5	4	4	2	2	2	4	1	4	3	4	1	4	4	5	2	2	2	4	1	2
38	3	3	1	5	2	2			1	4	2	3	1	1	1	3	1	5	3	3	2	5	5	4	3	2	5	5	4	3
39	3	3	1	5	1	1	1	1	3	2	4	1	4	3	3	3	1	3	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
40	1	3	1	3	1	1	1	2	4	1	3	1	5	3	3	5	2	4	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
41	3	2	1	5	3	1	2	2	3	3	3	1	3	4	4	5	4	4	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
42	4	2	1	3	1	2			5	3	5	2	4	5	4	4	2	3	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	5
43	3	3	1	4	1	2			2	4	1	4	4	5	3	2	4	1	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4

44	1	3	1	5	2	2			1	3	2	5	5	4	4	1	3	1	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
45	4	4	1	3	3	2			2	1	4	5	3	4	2	3	3	1	3	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
46	1	2	1	3	1	1	3	2	4	5	1	2	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	2	2	3	3	3	3	3	
47	2	2	1	3	1	1	3	2	4	5	3	2	3	4	4	2	3	3	4	4	2	3	1	1	3	4	4	2	3	
48	2	2	1	3	1	1	1		3	3	3	3	4	4	2	3	2	4	3	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
49	2	2	1	3	1	2			2	4	2	3	3	4	5	4	3	3	4	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	3
50	1	3	1	3	1	2			4	2	3	2	4	3	5	4	4	2	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	4
51	2	2	1	3	2	1	3	2	4	5	4	3	3	4	4	2	3	1	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	3
52	2	2	1	3	2	1	3	2	3	5	4	4	2	2	2	4	1	4	3	4	1	4	4	5	2	2	2	4	1	2
53	3	3	1	5	2	2			1	4	2	3	1	1	1	3	1	5	3	3	2	5	5	4	3	2	5	5	4	3
54	3	3	1	5	1	1	1	1	3	2	4	1	4	3	3	3	1	3	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
55	1	3	1	3	1	1	1	2	4	1	3	1	5	3	3	5	2	4	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
56	3	2	1	5	3	1	2	2	3	3	3	1	3	4	4	5	4	4	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
57	4	2	1	3	1	2			5	3	5	2	4	5	4	4	2	3	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	5
58	3	3	1	4	1	2			2	4	1	4	4	5	3	2	4	1	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
59	1	3	1	5	2	2			1	3	2	5	5	4	4	1	3	1	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
60	4	4	1	3	3	2			2	1	4	5	3	4	2	3	3	1	3	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
61	1	3	1	5	2	2			1	3	2	5	5	4	4	1	3	1	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
62	4	4	1	3	3	2			2	1	4	5	3	4	2	3	3	1	3	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
63	1	2	1	3	1	1	3	2	4	5	1	2	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3
64	2	2	1	3	1	1	3	2	4	5	3	2	3	4	4	2	3	3	4	4	2	3	1	1	3	4	4	2	3	3
65	2	2	1	3	1	1	1		3	3	3	3	4	4	2	3	2	4	3	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
66	2	2	1	3	1	2			2	4	2	3	3	4	5	4	3	3	4	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	3
67	1	3	1	3	1	2			4	2	3	2	4	3	5	4	4	2	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	4
68	2	2	1	3	2	1	3	2	4	5	4	3	3	4	4	2	3	1	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	3
69	2	2	1	3	2	1	3	2	3	5	4	4	2	2	2	4	1	4	3	4	1	4	4	5	2	2	2	4	1	2
70	3	3	1	5	2	2			1	4	2	3	1	1	1	3	1	5	3	3	2	5	5	4	3	2	5	5	4	3
71	3	3	1	5	1	1	1	1	3	2	4	1	4	3	3	3	1	3	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
72	1	3	1	3	1	1	1	2	4	1	3	1	5	3	3	5	2	4	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
73	3	2	1	5	3	1	2	2	3	3	3	1	3	4	4	5	4	4	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
74	4	2	1	3	1	2			5	3	5	2	4	5	4	4	2	3	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	5
75	3	3	1	4	1	2			2	4	1	4	4	5	3	2	4	1	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
76	1	3	1	5	2	2			1	3	2	5	5	4	4	1	3	1	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
77	4	4	1	3	3	2			2	1	4	5	3	4	2	3	3	1	3	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
78	1	2	1	3	1	1	3	2	4	5	1	2	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3
79	2	2	1	3	1	1	3	2	4	5	3	2	3	4	4	2	3	3	4	4	2	3	1	1	3	4	4	2	3	3
80	2	2	1	3	1	1	1		3	3	3	3	4	4	2	3	2	4	3	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
81	2	2	1	3	1	2			2	4	2	3	3	4	5	4	3	3	4	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	3
82	1	3	1	3	1	2			4	2	3	2	4	3	5	4	4	2	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	
83	2	2	1	3	2	1	3	2	4	5	4	3	3	4	4	2	3	1	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	3
84	1	3	1	5	2	2			1	3	2	5	5	4	4	1	3	1	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
85	4	4	1	3	3	2			2	1	4	5	3	4	2	3	3	1	3	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
86	1	2	1	3	1	1	3	2	4	5	1	2	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3
87	2	2	1	3	1	1	3	2	4	5	3	2	3	4	4	2	3	3	4	4	2	3	1	1	3	4	4	2	3	3
88	2	2	1	3	1	1	1		3	3	3	3	4	4	2	3	2	4	3	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
89	2	2	1	3	1	2			2	4	2	3	3	4	5	4	3	3	4	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	3
90	1	3	1	3	1	2			4	2	3	2	4	3	5	4	4	2	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	4
91	2	2	1	3	2	1	3	2	4	5	4	3	3	4	4	2	3	1	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	3
92	2	2	1	3	2	1	3	2	3	5	4	4	2	2	2	4	1	4	3	4	1	4	4	5	2	2	2	4	1	2
93	3	3	1	5	2	2			1	4	2	3	1	1	1	3	1	5	3	3	2	5	5	4	3	2	5	5	4	3
94	3	3	1	5	1	1	1	1	3	2	4	1	4	3	3	3	1	3	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
95	1	3	1	3	1	1	1	2	4	1	3	1	5	3	3	5	2	4	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2

96	3	2	1	5	3	1	2	2	3	3	3	1	3	4	4	5	4	4	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
97	4	2	1	3	1	2			5	3	5	2	4	5	4	4	2	3	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	5
98	3	3	1	4	1	2			2	4	1	4	4	5	3	2	4	1	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
99	1	3	1	5	2	2			1	3	2	5	5	4	4	1	3	1	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
100	4	4	1	3	3	2			2	1	4	5	3	4	2	3	3	1	3	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
101	1	2	1	3	1	1	3	2	4	5	1	2	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3
102	2	2	1	3	1	1	3	2	4	5	3	2	3	4	4	2	3	3	4	4	2	3	1	1	3	4	4	2	3	3
103	2	2	1	3	1	1	1		3	3	3	3	4	4	2	3	2	4	3	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
104	2	2	1	3	1	2			2	4	2	3	3	4	5	4	3	3	4	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	3
105	1	3	1	3	1	2			4	2	3	2	4	3	5	4	4	2	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	4
106	2	2	1	3	2	1	3	2	4	5	4	3	3	4	4	2	3	1	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	3
107	1	3	1	5	2	2			1	3	2	5	5	4	4	1	3	1	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2
108	4	4	1	3	3	2			2	1	4	5	3	4	2	3	3	1	3	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	5
109	1	2	1	3	1	1	3	2	4	5	1	2	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3
110	2	2	1	3	1	1	3	2	4	5	3	2	3	4	4	2	3	3	4	4	2	3	1	1	3	4	4	2	3	3
111	2	2	1	3	1	1	1		3	3	3	3	4	4	2	3	2	4	3	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
112	2	2	1	3	1	2			2	4	2	3	3	4	5	4	3	3	4	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	3
113	1	3	1	3	1	2			4	2	3	2	4	3	5	4	4	2	2	3	3	1	3	4	4	3	5	4	4	4
114	2	2	1	3	2	1	3	2	4	5	4	3	3	4	4	2	3	1	1	3	5	2	4	5	3	4	4	2	3	3
115	2	2	1	3	2	1	3	2	3	5	4	4	2	2	2	4	1	4	3	4	1	4	4	5	2	2	2	4	1	2
116	3	3	1	5	2	2			1	4	2	3	1	1	1	3	1	5	3	3	2	5	5	4	3	2	5	5	4	3
117	3	3	1	5	1	1	1	1	3	2	4	1	4	3	3	3	1	3	4	2	4	1	4	3	4	4	2	3	2	4
118	1	3	1	3	1	1	1	2	4	1	3	1	5	3	3	5	2	4	5	1	3	1	5	3	3	4	5	4	3	2

## Ek-4. İstatistik Sonuçları

### Genel Özellikler

#### Cinsiyet

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Bay	105	89,0	89,0	89,0
	Bayan	13	11,0	11,0	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

#### Yaş

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	20-25	34	28,8	28,8	28,8
	26-30	43	36,4	36,4	65,3
	31-35	26	22,0	22,0	87,3
	36-45	15	12,7	12,7	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

#### Eğitim

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Lise	64	54,2	54,2	54,2
	Lisans	45	38,1	38,1	92,4
	Lisansüstü	9	7,6	7,6	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

#### Gelir

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1501-2000	83	70,3	70,3	70,3
	2001*2500	6	5,1	5,1	75,4
	2001-3000	29	24,6	24,6	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

**Kýdem**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1-3 yýl	71	60,2	60,2	60,2
	4-8 yýl	32	27,1	27,1	87,3
	8-10 yýl	15	12,7	12,7	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

**Etkinlik**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Evet	63	53,4	53,4	53,4
	Hayýr	55	46,6	46,6	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

**Sýklýk**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Haftada bir	23	19,5	36,5	36,5
	Haftada birden Fazla	6	5,1	9,5	46,0
	Ayda bir	34	28,8	54,0	100,0
	Total	63	53,4	100,0	
Missing	System	55	46,6		
Total		118	100,0		

**Ýlgi**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Basketbol	7	5,9	13,0	13,0
	Futbol	47	39,8	87,0	100,0
	Total	54	45,8	100,0	
Missing	System	64	54,2		
Total		118	100,0		

# 1. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Yaşlarına göre *Duygusal Tükenmişlik* Puanları Arasındaki Fark

## Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duygusaltukenmislik								Total
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00	16,00	
Yap	20-25	Count	1	1	3	3	0	5	1	2	16
		% within Yap	6,3%	6,3%	18,8%	18,8%	,0%	31,3%	6,3%	12,5%	100,0%
	26-30	Count	4	4	1	5	5	3	6	6	34
		% within Yap	11,8%	11,8%	2,9%	14,7%	14,7%	8,8%	17,6%	17,6%	100,0%
	31-35	Count	4	3	0	1	2	0	3	0	13
		% within Yap	30,8%	23,1%	,0%	7,7%	15,4%	,0%	23,1%	,0%	100,0%
Total		Count	9	8	4	9	7	8	10	8	63
		% within Yap	14,3%	12,7%	6,3%	14,3%	11,1%	12,7%	15,9%	12,7%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	23,452 <sup>a</sup>	14	,053
Likelihood Ratio	26,593	14	,022
Linear-by-Linear Association	2,633	1	,105
N of Valid Cases	63		

a. 23 cells (95,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,83.

b. Etkinlik = Evet

## Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duygusaltukenmislik								Total
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00	16,00	
Yap	20-25	Count	3	0	6	3	1	0	3	2	18
		% within Yap	16,7%	,0%	33,3%	16,7%	5,6%	,0%	16,7%	11,1%	100,0%
	26-30	Count	1	3	1	1	0	2	1	0	9
		% within Yap	11,1%	33,3%	11,1%	11,1%	,0%	22,2%	11,1%	,0%	100,0%
	31-35	Count	1	2	2	1	2	2	2	1	13
		% within Yap	7,7%	15,4%	15,4%	7,7%	15,4%	15,4%	15,4%	7,7%	100,0%
	36-45	Count	0	1	2	0	3	3	3	3	15
		% within Yap	,0%	6,7%	13,3%	,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	100,0%
Total		Count	5	6	11	5	6	7	9	6	55
		% within Yap	9,1%	10,9%	20,0%	9,1%	10,9%	12,7%	16,4%	10,9%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	23,140 <sup>a</sup>	21	,337
Likelihood Ratio	29,450	21	,104
Linear-by-Linear Association	3,781	1	,052
N of Valid Cases	55		

a. 32 cells (100,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,82.

b. Etkinlik = Hayır



## 2. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Eğitim Durumlarına *Duygusal Tükenmişlik* Puanları Arasındaki Fark

### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duygusaltukenmislik							Total	
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00		16,00
Eğitim	Lise	Count	7	7	3	8	5	6	7	6	49
		% within Eğitim	14,3%	14,3%	6,1%	16,3%	10,2%	12,2%	14,3%	12,2%	100,0%
	Lisans	Count	2	1	1	1	2	2	3	2	14
		% within Eğitim	14,3%	7,1%	7,1%	7,1%	14,3%	14,3%	21,4%	14,3%	100,0%
Total		Count	9	8	4	9	7	8	10	8	63
		% within Eğitim	14,3%	12,7%	6,3%	14,3%	11,1%	12,7%	15,9%	12,7%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,683 <sup>a</sup>	7	,975
Likelihood Ratio	1,815	7	,969
Linear-by-Linear Association	,486	1	,486
N of Valid Cases	63		

a. 9 cells (56,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,89.

b. Etkinlik = Evet

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duygusaltukenmislik							Total	
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00		16,00
Eğitim	Lise	Count	1	3	3	1	0	4	1	2	15
		% within Eğitim	6,7%	20,0%	20,0%	6,7%	,0%	26,7%	6,7%	13,3%	100,0%
	Lisans	Count	4	2	8	4	3	2	5	3	31
		% within Eğitim	12,9%	6,5%	25,8%	12,9%	9,7%	6,5%	16,1%	9,7%	100,0%
	Lisansüstü	Count	0	1	0	0	3	1	3	1	9
		% within Eğitim	,0%	11,1%	,0%	,0%	33,3%	11,1%	33,3%	11,1%	100,0%
Total		Count	5	6	11	5	6	7	9	6	55
		% within Eğitim	9,1%	10,9%	20,0%	9,1%	10,9%	12,7%	16,4%	10,9%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	18,512 <sup>a</sup>	14	,184
Likelihood Ratio	21,374	14	,092
Linear-by-Linear Association	1,381	1	,240
N of Valid Cases	55		

a. 22 cells (91,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,82.

b. Etkinlik = Hayır

### 3. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Cinsiyetlerine Göre *Duygusal Tükenmişlik* Puanları Arasındaki Fark

#### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duygusaltukenmislik							Total	
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00		16,00
Cinsiyet	Bay	Count	8	7	4	7	7	5	10	7	55
		% within Cinsiyet	14,5%	12,7%	7,3%	12,7%	12,7%	9,1%	18,2%	12,7%	100,0%
	Bayan	Count	1	1	0	2	0	3	0	1	8
		% within Cinsiyet	12,5%	12,5%	,0%	25,0%	,0%	37,5%	,0%	12,5%	100,0%
Total	Count	9	8	4	9	7	8	10	8	63	
	% within Cinsiyet	14,3%	12,7%	6,3%	14,3%	11,1%	12,7%	15,9%	12,7%	100,0%	

a. Etkinlik = Evet

#### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,251 <sup>a</sup>	7	,311
Likelihood Ratio	9,502	7	,219
Linear-by-Linear Association	,002	1	,963
N of Valid Cases	63		

a. 9 cells (56,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,51.

b. Etkinlik = Evet

#### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duygusaltukenmislik							Total	
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00		16,00
Cinsiyet	Bay	Count	4	5	9	5	6	7	9	5	50
		% within Cinsiyet	8,0%	10,0%	18,0%	10,0%	12,0%	14,0%	18,0%	10,0%	100,0%
	Bayan	Count	1	1	2	0	0	0	0	1	5
		% within Cinsiyet	20,0%	20,0%	40,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	20,0%	100,0%
Total	Count	5	6	11	5	6	7	9	6	55	
	% within Cinsiyet	9,1%	10,9%	20,0%	9,1%	10,9%	12,7%	16,4%	10,9%	100,0%	

a. Etkinlik = Hayır

#### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,353 <sup>a</sup>	7	,617
Likelihood Ratio	7,261	7	,402
Linear-by-Linear Association	1,677	1	,195
N of Valid Cases	55		

a. 10 cells (62,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,45.

b. Etkinlik = Hayır

#### 4. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Mesleki Kıdemlerine Göre *Duygusal Tükenmişlik* Puanları Arasındaki Fark

##### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duygusaltukenmislik							Total	
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00		16,00
Kýdem	1-3 yıl	Count	6	3	4	5	4	6	7	6	41
		% within Kýdem	14,6%	7,3%	9,8%	12,2%	9,8%	14,6%	17,1%	14,6%	100,0%
	4-8 yıl	Count	1	3	0	3	3	2	2	2	16
		% within Kýdem	6,3%	18,8%	,0%	18,8%	18,8%	12,5%	12,5%	12,5%	100,0%
	8-10 yıl	Count	2	2	0	1	0	0	1	0	6
		% within Kýdem	33,3%	33,3%	,0%	16,7%	,0%	,0%	16,7%	,0%	100,0%
Total		Count	9	8	4	9	7	8	10	8	63
		% within Kýdem	14,3%	12,7%	6,3%	14,3%	11,1%	12,7%	15,9%	12,7%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

##### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,673 <sup>a</sup>	14	,633
Likelihood Ratio	14,251	14	,431
Linear-by-Linear Association	2,606	1	,106
N of Valid Cases	63		

a. 18 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,38.

b. Etkinlik = Evet

##### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duygusaltukenmislik							Total	
			8,00	9,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00		16,00
Kýdem	1-3 yıl	Count	4	5	6	2	3	4	3	3	30
		% within Kýdem	13,3%	16,7%	20,0%	6,7%	10,0%	13,3%	10,0%	10,0%	100,0%
	4-8 yıl	Count	1	0	5	3	0	2	3	2	16
		% within Kýdem	6,3%	,0%	31,3%	18,8%	,0%	12,5%	18,8%	12,5%	100,0%
	8-10 yıl	Count	0	1	0	0	3	1	3	1	9
		% within Kýdem	,0%	11,1%	,0%	,0%	33,3%	11,1%	33,3%	11,1%	100,0%
Total		Count	5	6	11	5	6	7	9	6	55
		% within Kýdem	9,1%	10,9%	20,0%	9,1%	10,9%	12,7%	16,4%	10,9%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

##### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	18,065 <sup>a</sup>	14	,204
Likelihood Ratio	22,553	14	,068
Linear-by-Linear Association	4,049	1	,044
N of Valid Cases	55		

a. 23 cells (95,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,82.

b. Etkinlik = Hayır

## 5. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Yaşlarına göre *Duyarsızlaşma* Puanları Arasındaki Fark

### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duyarsızlaşma					Total
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Yap	20-25	Count	5	0	1	9	1	16
		% within Yap	31,3%	,0%	6,3%	56,3%	6,3%	100,0%
	26-30	Count	6	6	5	13	4	34
		% within Yap	17,6%	17,6%	14,7%	38,2%	11,8%	100,0%
	31-35	Count	0	3	2	3	5	13
		% within Yap	,0%	23,1%	15,4%	23,1%	38,5%	100,0%
Total		Count	11	9	8	25	10	63
		% within Yap	17,5%	14,3%	12,7%	39,7%	15,9%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

**Chi-Square Tests<sup>b</sup>**

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,478 <sup>a</sup>	8	,050
Likelihood Ratio	18,831	8	,016
Linear-by-Linear Association	3,391	1	,066
N of Valid Cases	63		

a. 10 cells (66,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,65.

b. Etkinlik = Evet

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duyarsızlaşma					Total
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Yap	20-25	Count	9	3	1	2	3	18
		% within Yap	50,0%	16,7%	5,6%	11,1%	16,7%	100,0%
	26-30	Count	2	1	0	5	1	9
		% within Yap	22,2%	11,1%	,0%	55,6%	11,1%	100,0%
	31-35	Count	3	2	2	5	1	13
		% within Yap	23,1%	15,4%	15,4%	38,5%	7,7%	100,0%
	36-45	Count	2	3	3	7	0	15
		% within Yap	13,3%	20,0%	20,0%	46,7%	,0%	100,0%
Total		Count	16	9	6	19	5	55
		% within Yap	29,1%	16,4%	10,9%	34,5%	9,1%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

**Chi-Square Tests<sup>b</sup>**

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,680 <sup>a</sup>	12	,259
Likelihood Ratio	17,319	12	,138
Linear-by-Linear Association	,313	1	,576
N of Valid Cases	55		

a. 17 cells (85,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,82.

b. Etkinlik = Hayır

6. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Eğitim Durumlarına Göre *Duyarsızlaşma* Puanları Arasındaki Fark  
Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Crosstab<sup>a</sup>

			duyarsızlaşma					Total
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Eğitim	Lise	Count	9	7	5	20	8	49
		% within Eğitim	18,4%	14,3%	10,2%	40,8%	16,3%	100,0%
	Lisans	Count	2	2	3	5	2	14
		% within Eğitim	14,3%	14,3%	21,4%	35,7%	14,3%	100,0%
Total		Count	11	9	8	25	10	63
		% within Eğitim	17,5%	14,3%	12,7%	39,7%	15,9%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,284 <sup>a</sup>	4	,864
Likelihood Ratio	1,164	4	,884
Linear-by-Linear Association	,008	1	,929
N of Valid Cases	63		

a. 4 cells (40,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,78.

b. Etkinlik = Evet

## Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Crosstab<sup>a</sup>

			duyarsızlaşma					Total
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Eğitim	Lise	Count	4	1	0	9	1	15
		% within Eğitim	26,7%	6,7%	,0%	60,0%	6,7%	100,0%
	Lisans	Count	12	5	3	7	4	31
		% within Eğitim	38,7%	16,1%	9,7%	22,6%	12,9%	100,0%
	Lisansüstü	Count	0	3	3	3	0	9
		% within Eğitim	,0%	33,3%	33,3%	33,3%	,0%	100,0%
Total		Count	16	9	6	19	5	55
		% within Eğitim	29,1%	16,4%	10,9%	34,5%	9,1%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,422 <sup>a</sup>	8	,026
Likelihood Ratio	20,423	8	,009
Linear-by-Linear Association	,239	1	,625
N of Valid Cases	55		

a. 11 cells (73,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,82.

b. Etkinlik = Hayır

## 7. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Cinsiyetlerine Göre *Duyarsızlaşma* Puanları Arasındaki Fark

### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duyarsızlaşma					Total
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Cinsiyet	Bay	Count	9	9	8	20	9	55
		% within Cinsiyet	16,4%	16,4%	14,5%	36,4%	16,4%	100,0%
	Bayan	Count	2	0	0	5	1	8
		% within Cinsiyet	25,0%	,0%	,0%	62,5%	12,5%	100,0%
Total		Count	11	9	8	25	10	63
		% within Cinsiyet	17,5%	14,3%	12,7%	39,7%	15,9%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

**Chi-Square Tests<sup>b</sup>**

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,039 <sup>a</sup>	4	,401
Likelihood Ratio	6,004	4	,199
Linear-by-Linear Association	,019	1	,891
N of Valid Cases	63		

a. 5 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,02.

b. Etkinlik = Evet

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			duyarsızlaşma					Total
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Cinsiyet	Bay	Count	14	9	6	17	4	50
		% within Cinsiyet	28,0%	18,0%	12,0%	34,0%	8,0%	100,0%
	Bayan	Count	2	0	0	2	1	5
		% within Cinsiyet	40,0%	,0%	,0%	40,0%	20,0%	100,0%
Total		Count	16	9	6	19	5	55
		% within Cinsiyet	29,1%	16,4%	10,9%	34,5%	9,1%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

**Chi-Square Tests<sup>b</sup>**

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,492 <sup>a</sup>	4	,646
Likelihood Ratio	3,662	4	,454
Linear-by-Linear Association	,329	1	,566
N of Valid Cases	55		

a. 6 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,45.

b. Etkinlik = Hayır

## 8. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Mesleki Kıdemlerine Göre *Duyarsızlaşma* Puanları Arasındaki Fark

### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Crosstab<sup>a</sup>

			duyarsızlaşma					Total
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Kýdem	1-3 yıl	Count	8	6	5	16	6	41
		% within Kýdem	19,5%	14,6%	12,2%	39,0%	14,6%	100,0%
	4-8 yıl	Count	3	2	3	7	1	16
		% within Kýdem	18,8%	12,5%	18,8%	43,8%	6,3%	100,0%
	8-10 yıl	Count	0	1	0	2	3	6
		% within Kýdem	,0%	16,7%	,0%	33,3%	50,0%	100,0%
Total		Count	11	9	8	25	10	63
		% within Kýdem	17,5%	14,3%	12,7%	39,7%	15,9%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,964 <sup>a</sup>	8	,437
Likelihood Ratio	8,381	8	,397
Linear-by-Linear Association	1,976	1	,160
N of Valid Cases	63		

a. 9 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,76.

b. Etkinlik = Evet

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Crosstab<sup>a</sup>

			duyarsızlaşma					Total
			8,00	9,00	10,00	11,00	14,00	
Kýdem	1-3 yıl	Count	8	3	3	12	4	30
		% within Kýdem	26,7%	10,0%	10,0%	40,0%	13,3%	100,0%
	4-8 yıl	Count	8	3	0	4	1	16
		% within Kýdem	50,0%	18,8%	,0%	25,0%	6,3%	100,0%
	8-10 yıl	Count	0	3	3	3	0	9
		% within Kýdem	,0%	33,3%	33,3%	33,3%	,0%	100,0%
Total		Count	16	9	6	19	5	55
		% within Kýdem	29,1%	16,4%	10,9%	34,5%	9,1%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,620 <sup>a</sup>	8	,048
Likelihood Ratio	18,616	8	,017
Linear-by-Linear Association	,966	1	,326
N of Valid Cases	55		

a. 12 cells (80,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,82.

b. Etkinlik = Hayır

## 9. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Yaşlarına göre *Kişisel Başarı* Puanları Arasındaki Fark

### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			kışiselbasari						Total	
			9,00	10,00	11,00	12,00	14,00	15,00		21,00
Yap	20-25	Count	2	0	2	4	2	5	1	16
		% within Yap	12,5%	,0%	12,5%	25,0%	12,5%	31,3%	6,3%	100,0%
	26-30	Count	6	0	4	15	1	8	0	34
		% within Yap	17,6%	,0%	11,8%	44,1%	2,9%	23,5%	,0%	100,0%
	31-35	Count	0	1	4	6	0	2	0	13
		% within Yap	,0%	7,7%	30,8%	46,2%	,0%	15,4%	,0%	100,0%
Total		Count	8	1	10	25	3	15	1	63
		% within Yap	12,7%	1,6%	15,9%	39,7%	4,8%	23,8%	1,6%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,187 <sup>a</sup>	12	,183
Likelihood Ratio	16,702	12	,161
Linear-by-Linear Association	2,506	1	,113
N of Valid Cases	63		

a. 16 cells (76,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,21.

b. Etkinlik = Evet

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			kışiselbasari					Total
			9,00	11,00	12,00	14,00	15,00	
Yap	20-25	Count	2	3	6	6	1	18
		% within Yap	11,1%	16,7%	33,3%	33,3%	5,6%	100,0%
	26-30	Count	0	1	5	1	2	9
		% within Yap	,0%	11,1%	55,6%	11,1%	22,2%	100,0%
	31-35	Count	1	1	5	2	4	13
		% within Yap	7,7%	7,7%	38,5%	15,4%	30,8%	100,0%
	36-45	Count	4	0	4	2	5	15
		% within Yap	26,7%	,0%	26,7%	13,3%	33,3%	100,0%
Total		Count	7	5	20	11	12	55
		% within Yap	12,7%	9,1%	36,4%	20,0%	21,8%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,659 <sup>a</sup>	12	,323
Likelihood Ratio	15,954	12	,193
Linear-by-Linear Association	,100	1	,752
N of Valid Cases	55		

a. 18 cells (90,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,82.

b. Etkinlik = Hayır



## 10. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Eğitim Durumlarına Göre *Kişisel Başarı* Puanları Arasındaki Fark

### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Crosstab<sup>a</sup>

			kisiselbasari						Total	
			9,00	10,00	11,00	12,00	14,00	15,00		21,00
Eğitim	Lise	Count	6	1	8	21	2	11	0	49
		% within Eğitim	12,2%	2,0%	16,3%	42,9%	4,1%	22,4%	,0%	100,0%
	Lisans	Count	2	0	2	4	1	4	1	14
		% within Eğitim	14,3%	,0%	14,3%	28,6%	7,1%	28,6%	7,1%	100,0%
Total		Count	8	1	10	25	3	15	1	63
		% within Eğitim	12,7%	1,6%	15,9%	39,7%	4,8%	23,8%	1,6%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,796 <sup>a</sup>	6	,570
Likelihood Ratio	4,538	6	,604
Linear-by-Linear Association	1,745	1	,186
N of Valid Cases	63		

a. 9 cells (64,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,22.

b. Etkinlik = Evet

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Crosstab<sup>a</sup>

			kisiselbasari					Total
			9,00	11,00	12,00	14,00	15,00	
Eğitim	Lise	Count	3	1	5	3	3	15
		% within Eğitim	20,0%	6,7%	33,3%	20,0%	20,0%	100,0%
	Lisans	Count	3	4	11	8	5	31
		% within Eğitim	9,7%	12,9%	35,5%	25,8%	16,1%	100,0%
	Lisansüstü	Count	1	0	4	0	4	9
		% within Eğitim	11,1%	,0%	44,4%	,0%	44,4%	100,0%
Total		Count	7	5	20	11	12	55
		% within Eğitim	12,7%	9,1%	36,4%	20,0%	21,8%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,402 <sup>a</sup>	8	,494
Likelihood Ratio	9,401	8	,310
Linear-by-Linear Association	,645	1	,422
N of Valid Cases	55		

a. 11 cells (73,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,82.

b. Etkinlik = Hayır

## 11. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Cinsiyetlerine Göre *Kişisel Başarı* Puanları Arasındaki Fark

### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Crosstab<sup>a</sup>

			kiselbasari						Total	
			9,00	10,00	11,00	12,00	14,00	15,00	21,00	
Cinsiyet	Bay	Count	7	1	9	22	3	12	1	55
		% within Cinsiyet	12,7%	1,8%	16,4%	40,0%	5,5%	21,8%	1,8%	100,0%
	Bayan	Count	1	0	1	3	0	3	0	8
		% within Cinsiyet	12,5%	,0%	12,5%	37,5%	,0%	37,5%	,0%	100,0%
Total	Count		8	1	10	25	3	15	1	63
	% within Cinsiyet		12,7%	1,6%	15,9%	39,7%	4,8%	23,8%	1,6%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,526 <sup>a</sup>	6	,958
Likelihood Ratio	2,069	6	,913
Linear-by-Linear Association	,111	1	,739
N of Valid Cases	63		

a. 10 cells (71,4%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,13.

b. Etkinlik = Evet

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

Crosstab<sup>a</sup>

			kiselbasari					Total
			9,00	11,00	12,00	14,00	15,00	
Cinsiyet	Bay	Count	6	4	19	9	12	50
		% within Cinsiyet	12,0%	8,0%	38,0%	18,0%	24,0%	100,0%
	Bayan	Count	1	1	1	2	0	5
		% within Cinsiyet	20,0%	20,0%	20,0%	40,0%	,0%	100,0%
Total	Count		7	5	20	11	12	55
	% within Cinsiyet		12,7%	9,1%	36,4%	20,0%	21,8%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,654 <sup>a</sup>	4	,455
Likelihood Ratio	4,393	4	,355
Linear-by-Linear Association	,499	1	,480
N of Valid Cases	55		

a. 6 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,45.

b. Etkinlik = Hayır

## 12. Spor Yapan ve Yapmayan Çevik Kuvvet Polislerinin Arasında Mesleki Kıdemlerine Göre *Kişisel Başarı* Puanları Arasındaki Fark

### Spor Yapan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			kışiselbasari						Total	
			9,00	10,00	11,00	12,00	14,00	15,00		21,00
Kýdem	1-3 yıl	Count	6	0	7	14	3	10	1	41
		% within Kýdem	14,6%	,0%	17,1%	34,1%	7,3%	24,4%	2,4%	100,0%
	4-8 yıl	Count	2	0	1	8	0	5	0	16
		% within Kýdem	12,5%	,0%	6,3%	50,0%	,0%	31,3%	,0%	100,0%
	8-10 yıl	Count	0	1	2	3	0	0	0	6
		% within Kýdem	,0%	16,7%	33,3%	50,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
Total		Count	8	1	10	25	3	15	1	63
		% within Kýdem	12,7%	1,6%	15,9%	39,7%	4,8%	23,8%	1,6%	100,0%

a. Etkinlik = Evet

### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,366 <sup>a</sup>	12	,136
Likelihood Ratio	15,982	12	,192
Linear-by-Linear Association	,840	1	,359
N of Valid Cases	63		

a. 16 cells (76,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,10.

b. Etkinlik = Evet

### Spor Yapmayan Polislerin Görüşleri Arası Fark

**Crosstab<sup>a</sup>**

			kışiselbasari					Total
			9,00	11,00	12,00	14,00	15,00	
Kýdem	1-3 yıl	Count	4	4	10	6	6	30
		% within Kýdem	13,3%	13,3%	33,3%	20,0%	20,0%	100,0%
	4-8 yıl	Count	2	1	6	5	2	16
		% within Kýdem	12,5%	6,3%	37,5%	31,3%	12,5%	100,0%
	8-10 yıl	Count	1	0	4	0	4	9
		% within Kýdem	11,1%	,0%	44,4%	,0%	44,4%	100,0%
Total		Count	7	5	20	11	12	55
		% within Kýdem	12,7%	9,1%	36,4%	20,0%	21,8%	100,0%

a. Etkinlik = Hayır

### Chi-Square Tests<sup>b</sup>

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,431 <sup>a</sup>	8	,491
Likelihood Ratio	9,460	8	,305
Linear-by-Linear Association	,451	1	,502
N of Valid Cases	55		

a. 11 cells (73,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,82.

b. Etkinlik = Hayır

